

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvenredno oddaje in praznike — inserati do 80 petih vrst a Din 2. do 100 vrst a Din 2.50. od 100 do 300 vrst a Din 3. večji inserati petih vrst a Din 4. — Popusti po dogovoru, inserati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-32, 31-23, 31-34, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po Hitlerjevem govoru:

Španska debata v angleški spodnji zbornici

Chamberlain zavrača očitke opozicije in brani svojo politiko nevmešavanja v španske zadeve, ker veruje rimskim zagotovilom in misli, da se bo samo na ta način dalo doseči pomirjenje v Evropi

Neville Chamberlain

London, 1. febr. r. Včeraj popoldne se je po daljšem odmoru zopet sestala spodnja zbornica. Za sejo je vladala veliko zanimanje, ker je bila napovedana debata o zunanji politiki, pri čemer so z napetostjo pričakovali izjavo in pojasnila ministrskega predsednika Chamberlaina. Debata se je pretvorila v špansko debato, ker so skoro vsi govorniki govorili samo o španskem problemu.

Debato je otvoril vodja opozicije major Attlee, ki je med drugim izjavil: Med prebivalstvom vse države je zavladalo veliko vznemirjenje zaradi nezaključene trpljenja španskih žensk in otrok, ki so trpeli od letalskega bombardiranja, od lakote in vsega tistega gorja, ki neizogibno spremlja množice, bežeče iz svoje domovine. Prav tako vedno bolj narašča v tej državi prepričanje o življenjskem pomenu tega gorja za bodočnost svobode in demokracije na svetu. Večina tistih, ki so v začetku bili voljni gledati v teh dogodkih popolnoma notranjo špansko zadevo, zdaj sprejeda težke posledice, ki bi morale nastati, če bodo še nadalje intervenirale kontinentalne države, in posledice, ki bi jih takšna intervencija mogla roditi za varnost Anglije in Francije. Na Anglijskem narašča razočaranje zaradi stališča, ki ga je zavzemala britanska vlada med državljansko vojno. Attlee je poudaril, da so člani laburistične opozicije zahtevali, da se republikanski vladi prizna vse pravice po mednarodnem pravu, toda britanska vlada je to dosledno odklanjala.

Ob veliki pozornosti vse zbornice je takoj nato povzel besedo ministrski predsednik Chamberlain, ki je v daljšem govoru branil svoje stališče. Med drugim je izjavil:

Kar se tiče Španije, se je Attlee dotaknil dveh oblik te vojne. Ena se nanaša na splošno politične ukrepe, ki jih zares ne moremo odobravati. Toda glede druge oblike, ki bi jo imenoval človečansko, med nami ni nesoglasja. Nihče ne more brati o žalostnih sprevedih ranjenec, starcev, žensk in otrok, ki beže čez visoko gorovje, ki deli Francijo od Španije, v strahovitom pomanjkanju, polnem gorja, ne da bi se zavedal, kako strašna je vojna celo v svojih postranskih učinkih, in koliko strašnejša bi morala biti še v večjem obsegu. Vsakogar mora ganiti, je nadaljeval govornik, poročilo o pomoči, ki jo je Francija izkazala nesrečnim beguncem. Francija je storila vse, kar more narod storiti v takšnih okoliščinah, in njej gre vsa čast. Kolikor more britanska vlada storiti za podpiranje beguncev, to tudi stori in bo

tudi v bodoče storila. Prispevali smo že 20.000 funtov mednarodnemu odboru za pomoč otrokom španskih beguncev. Dali smo temu odboru na razpolago še 20.000 funtov.

Glede francoskega predloga o ustanovitvi begunskega pasu blizu meje je Chamberlain izrazil upanje, da bo general Franco dal poročilo, da teh krajev ne bo napadal. Chamberlain je pripomnil, da zdaj ni trenutka za spreminjanje nevmešavalne politike britanske vlade, ker bi intervencija v korist republikanske Španije v znatni meri spremenila položaj. Ne mislim, da bi položaj na Španskem ograjal evropski mir v tem trenutku, toda trdno sem prepričan, da bi bil mir ogrožen, če bi opustili politiko nevmešavanja in kakorkoli intervenirali v korist španske republikanske vlade. Vsaka takšna intervencija bi morala razširiti evropske spore, to je pa v nasprotju s strogo nevtralno politiko angleške vlade. Vzrok, zakaj nismo hoteli priznati generalu Francu pravice vojaške se stranke je v tem, da to ni samo državljanska vojna, temveč se je stvar komplicirala z intervencijo drugih držav na obeh straneh.

Glede stališča opozicije do Mussolinijevih in Hitlerjevih izjav je Chamberlain rekel: Najslabši način, da se ugotovi, ali bo človek, ki je dal besedo, to besedo tudi držal, je nedvomno v tem, da se mu reče, da mu ne verjamete, in da boste ravnali tako, kakor da računate s tem, da ne bo držal besede. V Rimu sem ponovno dobil zagotovilo, da ne bo Italija po vojni ničesar več iskala na Španskem. Politika pomiritve se pravilno nadaljuje. Obisk v Rimu ni oslabil našega razmerja do Francije.

Govorec o govoru kancelarja Hitlerja, je Chamberlain dejal: Popolnoma in dokončno sem prepričan, da to ni govor moza, ki se pripravlja, da vrže Evropo v novo krizo. V tem govoru je mnogo odstavkov, ki so pokazali, da je Nemčiji prav tako kakor drugim državam, potreben mir. Preden se odločimo za skrajno solucijo, bomo želeli konkretno preizkusiti se o tem, ali se da doseči sporazum o omejitvi oboroževanja, ako ne celo sporazum o razorožitvi. Ko mine ta čas, vem, da bo ta država pripravljena dati svoj prispevek k splošni pomiritvi, če bomo le kje srečali duha, ki je v skladu z našim duhom.

Glede razmerja do Francije je Chamberlain poudaril, da je tesnejše in iskrenje, kakor je bilo kdajkoli in da temelji na čvrstem vzajemnem zaupanju. Z največjim zadovoljstvom je dodal Chamberlain, smo sprejeli sporazum med Francijo in Nemčijo.

Razprava o španski politiki se je zavlekla pozno v noč. Šele okrog 1. zjutraj je bila zaključena s predlogom vlade, naj se zasedanje spodnje zbornice zopet odloži. Chamberlain je v zvezi s tem postavil vprašanje zaupnice. Pri glasovanju je vlada dobila veliko večino. Predlog za odloitev je bil sprejet z 258 proti 133 glasovom, pri čemer je tudi del opozicije glasoval za odloitev zasedanja, ker pričakujejo, da bo razvoj dogodkov sam razčistil položaj.

Odmev v Parizu

Pariz, 1. febr. r. Chamberlainov govor je naletel v francoski javnosti na živahen odmev. Njegova izjava, da se Franco v glavnem za notranji obračun med angleško vlado in opozicijo. Z zadovoljstvom pa beležijo oni del njegovega govora, v katerem je znova poudaril tesno sodelovanje Francije in Anglije, ki tvori temelj angleške politike.

General Franco že grozi Franciji

Manever, ki pa ne bo uspel — Francija ne misli spremeniti svojega stališča

BILBAO, 1. febr. r. Francoski list »Correo Espanol« razpravlja o razmerju med nacionalistično Španijo in Francijo. Med drugim piše:

Španija se mora zavedati, da samo dve evropski državi nimata nobenih stikov z Burgozom, to sta Sovjetska Rusija in Francija. Ti dve državi se ne smeta čuditi, če bo nacionalistična Španija v bodoče vrčala mlo za drago. Francoski poskusi zadnjega časa, da spremeni svoje stališče do Španije, so prišli prepozno. Francija je vse storila, da bi Španija izšla iz sedanjega vojne oslabiljena, toda Španija bo v nasprotju s tem francoskim prizadevanjem po vojni močnejša kakor kdajkoli, in takrat bo nacionalistična Španija vedela, kdo je njen prijatelj.

PARIZ, 1. febr. r. Francoski listi komentirajo pisanje Francoskega lista in stališče generala Franca, ki hoče prisiliti Francijo, da bi imenovala v Burgoz rednega diplomatskega zastopnika in s tem priznala njegov režim. Vse dotlej, dokler tega ne bo

storila Anglija, tudi Francija ne bo spremenila svojega stališča.

Veliko tihotapstvo valut in deviz

Blizu Čakovca so prijeli več madžarskih židov, ki so pretihotapili čez mejo 8 milijonov pengov

Zagreb, 1. febr. br. Obmejne oblasti so blizu Čakovca izsledile skupino deviznih tihotapcev. Poskušali so pretihotapiti osem milijonov pengov v devizah in valutah. V to svrhu so imeli posebno predelano avtomobil, tako da so bili sedeži tapetirani v dveh plasteh, med katerima je bilo skrivališče za denar in vrednostne papirje. Večkrat so se vozili po raznih cestah iz Madžarske v Jugoslavijo in obratno, zaradi česar so postali sumljivi. Obmejni organi pa so jim sedaj nastavili past. Pustili so jih varno preko meje, toda v zaledju so jih

znova ustavili in natančno pregledali avtomobil in potnike. Našli so za osem milijonov pengov valut in deviz. V zvezi s tem je bilo aretiranih osem oseb, med njimi štiri madžarski židje. Pri zaslišanju so izpovedali, da se boje, da bodo na Madžarskem izdani proti židom alični ukrepi kakor v Nemčiji ter da so zaradi tega skušali pravčasno spraviti svoje premoženje na varno. Po zakonskih predpisih so jim zaplenili denar in avtomobil, plačati pa bodo morali tudi še občutno globo.

Borili se bomo do zadnjega moža

Izjava generala Miaje — Hude borbe v severni Kataloniji

London, 1. febr. br. Listi poročajo, da so se v severni Kataloniji začele zopet hude borbe, ker so si republikanci zgradili dobro utrjene postojanke. V hribovitem terenu se lahko še dolgo upirajo, če jim je ne bo zmanjkalo municije in orožja. Ze dva dni zopet z vsi silo grme topovi in bojujejo se ogorčene borbe. Prodiranje frankovcev je v glavnem zaustavljeno, le vzdolž obale so zavzeli še nekatere strateško brezpomembne kraje.

Francosci pa so začeli močnejše napadati tudi na madridski fronti, ker so republikanci del svojih čet, ki so do sedaj branile Madrid in se borile na srednjem španskem bojišču, vrgli na sever in tako oslabilili svoje pozicije. General Franco izkuša to izrabiti in je odredil splošen naval na Madrid. Toda slej ko prej je naletel na močan odpor. Včeraj so francosci začeli s težkim topništvom bombardirati središče Madrida in so porušili cele okraje.

Branitelj Madrida, general Miaje, je izjavil novinarjem, da se Madrid ne bo nikdar vdal. To mesto in vsa pokrajina, ki je zaupana njegovemu poveljstvu, ne bosta prišla prej v roke generala Franca, predno ne bo padel zadnji republikanski vojak. Borili se bomo do zadnjega moža.

Demonstracije v Londonu

London, 1. febr. e. Snoči je prišlo v Londonu do velikih demonstracij proti vladni politiki glede Španije. Po zborovanju, na katerem je bilo tudi več bivših španskih legionarjev, so zborovalec krenili proti poslanski zbornici, kjer je bila baš takrat razprava o španskem vprašanju, da bi tam demonstrirali in zahtevali pomoč za španske republikance. Policija pa je zaprla vse dohode k zbornici. Prišlo je do spopadov, vendar pa je policija demonstrante nazadnje razpršila.

Hitler se ni odrekel vojni!

Nemci popravljajo tolmačenje Hitlerjevega govora v tujem tisku

Frankfurt, 1. febr. r. Glede na to, da ves inozemski tisk podčrtava zmernost Hitlerjevega govora in ga tolmači celo kot vidno popustljivost Nemčije, piše »Frankfurter Zeitung«, da Hitlerjev govor ne sme nikogar pripraviti do tega, da bi se odahnil in rekel: No, saj je vse v redu. Hitler se zaradi kolonij ne bo spuščal v vojno in zato nam jih ni treba vrniti. V nekaterih francoskih in angleških listih, pravi list dalje, se že opazja tako stališče in je treba zdaj le še počakati, kakšno stališče bo zdaj zavzela vlada. Zahteva je postavljena brez slehernih groženj in pritiska, toda varajo se, ako mislijo,

da Nemčija svojega cilja ne bo dosegla. Borila se bo zanj z vsemi sredstvi!

London, 1. febr. AA. »Manchester Guardian« ne vidi ničesar dobrega v Hitlerjevem govoru in meni, da je kakšen kolonijalski Monakovo popolnoma nemogoč. Tudi »Yorkshire Post«, list, ki je blizu Eden, piše, da Hitler ni bil spravljiv in da tudi ne objavlja ugodnejših perspektiv. Bivši minister Duff Cooper je napisal za »Evening Standard« članek, v katerem pravi, da Hitlerjev govor potrjuje, da je bodočnost Nemčije trdno zvezana z bodočnostjo trikotnika Rim—Berlin—Tokio.

Amerika bo financirala dobavo vojnih letal Franciji

Roosevelt hoče na vsak način podpreti evropske demokratične države

New York, 1. febr. Silno pozornost so zbudila v političnih krogih poročila, da bo Amerika ne samo dobavila Franciji 1000 najmodernejših in najboljših vojaških letal, marveč da bo to dobavo tudi financirala z dovoljvisko potrebnega kredita iz fonda za izravnavo valute. Nasprotniki Roosevelta so hoteli iz tega napraviti veliko afero ter so vložili celo vrsto protestov, češ da je s tem kršen ne samo zakon o nevtralnosti, temveč tudi Johnsonov zakon, po katerem Amerika ne sme dajati kredita državam, ki niso zadostile svojim obveznostim. Med te države pa spada tudi Francija, ker ni poravnala svojih vojnih

dolgov. Roosevelt je snoči povabil v Belo hišo člane vojaškega odbora senata in jim pojasnil svoje stališče, obenem pa je sprejel novinarje in jim podal izjavo, v kateri podčrtava važnost izvršitve teh dobav. S tem bodo ne samo zaposlene ameriške tovarne in s tem zmanjšano število brezposelnih, marveč tudi stopnjevana produktivna zmoglost tovarn, kar je velikega pomena za državno obrambo same Amerike. Ameriška javnost brez pridržka odobrava Rooseveltovo politiko in vidi v tem edini način, da Amerika dejansko podpre evropske demokracije.

Konferenca japonskih diplomatov

V Parizu so se sestali japonski poslaniki, da prouče vse možnosti evropskega razvoja

PARIZ, 31. feb. »Paris Soir« objavlja senzacionalno vest, da so se v Parizu sestali japonski veleposlaniki iz Londona, Bruslja, Varšave, Rima, Pariza in Berlina ter japonski opazovalec pri Društvu narodov. Na tej konferenci so po nalogu japonske vlade proučevali sedanjí položaj v svetovni politiki, poleg tega jih je pa Giro

Tori, veleposlanik v Berlinu, ki je šele nedavno prisel iz Tokia, obvestil o raznih aktualnih vprašanjih japonske zunanje politike. Glavni vzrok tega sestanka pa je po mišljenju »Paris Soir«, določiti način vojne zveze med Italijo, Nemčijo in Japonijo in razprava o možnosti razširjenja protikomunističnega pakta.

Sestanek Narodne skupščine

Beograd, 1. feb. e. Predsednik verifikacijskega odbora narodne skupščine Stevan Čirić je napovedal sejo narodne skupščine za petek 3. februarja ob 10. dopoldne. Dnevni red seje bo razprava poročil verifikacijskega odbora in zaprisege narodnih poslancev.

Borzna poročila

Curik, 1. februarja. Beograd 10, Pariz 11.70, London 20.71, New York 442.69, Bruselj 74.775, Milan 23.29, Amsterdam 28.20, Berlin 177.62, Praga 15.16, Varšava 83.65, Bukarešta 3.40.

Politični obzornik

Beseda o slovanstvu

Na Tatjanin dan, na praznik ruske kulture, je priredila kulturno svečanost tudi ruska kolonija v Sofiji. Na proslavo je bil tudi povabljen vseučiliški profesor Stefan Sava Bobčev, predsednik »Slovenskega društva« v Bolgariji, znani apostol slovenske vzajemnosti. Radi svoji visoki starosti — meseca februarja bo dopolnil 86 let — in bolezní, se Bobčev ni mogel zeležiti proslave, pač pa je naslovil na prirediteljski odbor poslanico, ki se nanaša na težak položaj slovenskih narodov v sedanosti. Poslanica »patriljarha« slovenske misli, ki jo je preteklí petek objavil sofijski dnevnik »Mira«, je vzbudila v vsej bolgarski javnosti veliko pozornost in živo zanimanje. V tej poslanici izjavi Bobčev:

»Slovanstvo in slovenska vzajemnost, ki sta imela svoje prve in glavne pobornike baš na moskovskem vseučilišču in na višjih ruskih zavodih, se nahajata danes v skrajno mučnem položaju. Jaz, ki že več kakor 60 let delujem na slovenski njeni, bolešni občutim to in iskreno obžalujem usodo pripadnikov velike slovenske rodbine, ki že desetletja morajo jesti grenak kruh na tujih tleh. Težak je bil položaj slovenskih narodov pred 90 leti, ko je znani češki učenjak Safarik spregovoril na prvem slovenskem kongresu v Pragi leta 1848, o bodočih nalogah slovanstva. Dal je duška svoji žalosti, da smatrajo neslovanški narodi, ki obkrožajo Slovence, le-te za nerazodno gmo, sposobno samo za suženjstvo in slepo pokorščino. On je takrat s prepričevalnimi besedami pozival Slovence, naj se zavedajo svojega položaja, naj se med sabo sporazumejo in se združijo na skupno delo in s tem pokažejo svetu, da so tudi oni vredni in sposobni, da sodelujejo skupno z ostalimi narodi na kulturnem, gospodarskem in političnem polju za blagor in napredek človeštva. In sedaj, dasi so se v zgodovini Evrope dogrli veliki dogodki, ki so odločevali o usodi toliko narodov in krojili novo karto narodnostim in državam, sedaj, po dolgih 90 letih, se slovanstvo zopet nahaja ne samo pred težkimi izkušnjami, marveč naravnost pred nevarnostjo, da danes ali jutri zopet izgubi svojo težko izvojevano svobodo. Ali moremo danes mirno in brez skrbi gledati v temno in negotovo slovensko bodočnost? Res, temna in neizvestna je slovenska bodočnost, toda kvišku srca, kljub vsemu Slovanom ni treba obupavati! Dobri genij, ki je v preteklosti obvaroval Slovence od propasti, jih bo tudi sedaj iz te mučne situacije izvedel v lepšo in boljšo bodočnost!«

»Za jasno situacijo«

Med »Hrvatsko stražo«, glasilom zagrebskega kanonika dr. Simraka, in sarajevskim »Katoličkim tjeđnikom«, glasilom nadškofa dr. Šariča, obstoja že dlje časa napeto razmerje. Opetovano je že prišlo med obema do ostre, čisto naravnost žolčne polemike, da so bili lani spomlad celo škofje primorani, da nastopijo in prepovedo tako polemiko. Tako je zavladal mir. Pred tedni pa je »Katolički tjeđnik« objavil članek »Katoliške politične stranke«, v katerem je razložil, kako so po Evropi nastale politične stranke. Na koncu svojih izjav je ugotovil, da so te katoliške politične stranke dejansko katoliški stvari več škodovala, kakor koristile. »Hrvatska straža«, ki bi raje danes kakor jutri imela, da bi se na Hrvatskem osnovala posebna katoliška stranka, je seveda takoj reagirala in zastopala nasprotno stališče. Na njena izjava je odgovoril »Katolički tjeđnik« preteklo nedeljo v posebnem članku, ki mu je dal naslov »Za jasno situacijo«. Na ta članek »Hrvatsku stražo«, dasi je očividno naperjen proti njej — ni odgovorila, pač pa je objavila preteklí petek na prvi strani debelo tiskano izjavo tele vsebine: »Naj-novejši »Katolički tjeđnik« probuje pod naslovom »Za jasno situacijo« dolg članek polemičnega značaja o vprašanju katoliškega tiska, a zvesti katoliškega dnevnika v zvezi s Katoliško akcijo. Dasi so v članku navedeni številni rečni podatki, se mi vzdržujemo vsakega odgovora, ker smo mnenja, da so se v veljavi zaključki škofске konference o prepovedi polemike o vprašanju Katoliške akcije. Takisto je znano, da je v veljavi tudi posebna okrožnica na duhovščino, v kateri se po obvezo vesti prepoveduje polemika o Katoliški akciji in vsako dajanje gradiva nekatoliškega časopisa o teh istih vprašanjih. Poleg tega smo mišljenja, da je odveč vsako razburjenje, to tem bolj, ker je poučenim katoliškim krogom znano, da bodo o teh vprašanjih odločevali naši škofje. Zato je oportuno, da se v nobenem oziru ne prepuščamo njihovi odločitvi, ki jo bomo prav tako, kakor prepoved o polemiki vedno spoštovali v polni vdanosti in poslušnosti, kakor se to spodobi organiziranim katolikom.«

Širite

»Slovenski Narod«!

Obrtniško socialno zavarovanje

Informativna anketa zastopnikov obrtniških združenj na področju bivše ljubljanske oblasti

Ljubljana, 1. febr. Uvedba obrtniškega socialnega zavarovanja je postala še posebno aktualna, odkar je ministarstvo za trgovino in industrijo izdalo načrt uredbe o zavarovanju obrtnikov (9. decembra lani). Obrtniki se zavzemajo že več let za svoje socialno zavarovanje, ki ga tako silno pogrešajo ter se zdaj skoraj prav tako potrebuje kakor za delavce. To se je izkazalo zlasti v letih gospodarske krize, ko je ubužalo nešteto obrtnikov.

Zdaj, ko je izdan načrt uredbe o obrtniškem zavarovanju, morajo obrtniki zavzeti stališče o novi uredbi ter jih mora skrbeti, da bodo dobili takšno zavarovanje, kakršno bo v resnici služilo svojemu namenu. V ta namen je Zbornica za TOI sklicala večer informativno anketo zastopnikov obrtniških združenj na področju bivše ljubljanske oblasti. Udeležili so se številni obrtniki, ki so zastopali okrog 70 obrtniških združenj.

Zbornični tajnik dr. J. Pretnar je podrobno poročal o načrtu uredbe, tako da bodo voditelji posameznih obrtniških združenj lahko na sestankih članstva združenj počili obrtnike dovolj temeljito, kakšno zavarovanje si je zamislilo ministarstvo in kakšno bi naj v resnici bilo. Anketa je trajala od 9.30 do 13. kar kaže, da so zborovalci temeljito proučili uredbu. To se je pokazalo tudi pri razpravi. Oglašali so

se številni udeleženci in čeprav je imela anketa predvsem informativni značaj, je bila tudi razprava precej temeljita. Obrtniki so v načelu pozdravljali zavarovanje, vendar so kritizirali nekatere določbe osnutka uredbe. Predvsem so izražali pomisleke proti visokim prispevkom, češ da jih najbrž mnogi revnejši obrtniki ne bodo zmogli. Tudi nekateri so zagovarjali zavarovanje tudi v tem pogledu, češ da morajo biti obrtniki pripravljivi tudi na žrtve zase, ko sicer živijo toliko za druge, n. pr. za socialno zavarovanje delavcev.

Obrtniki so tudi v splošnem mnenja, da bi se pri administraciji zavarovanja lahko marsikaj prihranilo in korist večjih zavarovalnih premij.

Sozlasno so zborovalci zavzeli odločno stališče proti centralizaciji obrtniškega zavarovanja ter se izrekli proti enemu samemu zavodu. Zahtevajo ustanovitev posebnih samostojnih šifirnih zavarovalnih zavodov v državi, in sicer v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu, češ da je dovolj obrtnikov za toliko samostojnih zavodov.

Do konca tega meseca bo Zbornica za TOI sestavila poročilo z oceno osnutka uredbe na podlagi mnenj posameznih obrtniških združenj in ga poslala ministarstvu. Kdaj bo izdana uredba, še ni mogoče napovedati.

Naša zunanja trgovina v letu 1938

Vrednost izvoza je znašala 5.047.43, uvoza pa 4.975.34 milijonov

Ljubljana, 1. febr. Po uradnih statističnih podatkih je znašal lani v decembru naš izvoz 301.838 ton v vrednosti 526.35 milijonov din. Predlanski v decembru je znašal 393.683 ton v vrednosti 616.22 milijonov. Lani je bil torej manjši za 91.845 ton ali 23.33% po količini in za 89.87 milijonov din ali 14.58% po vrednosti. V vsem lanskem letu je znašal naš izvoz 3.702.070 ton v vrednosti 5.047.433.484 din. Predlanskim je znašal naš izvoz 4.577.395 ton v vrednosti 6.272.402.889 din. Lani je bil torej manjši za 885.325.000 ton ali 18.77% po količini oziroma za 1.224.969.405 din ali 19.53% po vrednosti.

Naš uvoz v decembru lanskega leta je znašal 114.738 ton v vrednosti 400.85 milijonov. V decembru predlanskega leta je pa znašal naš izvoz 98.852 ton v vrednosti 476.53 milijonov din. Lani v decembru je bil torej po količini večji za 15.886 ton ali 16.07%, po vrednosti pa manjši za 75.68

milijonov din ali 15.88%. V vsem lanskem letu smo uvozili za 1.269.899 ton blaga v vrednosti 4.975.341.932 din. Pred lanskim smo pa uvozili 1.104.950 ton blaga v vrednosti 5.233.771.783 din. Lani se je torej naš uvoz povečal po količini za 164.949 ton ali 14.93%, po vrednosti pa zmanjšal za 258.429.851 din ali 4.94%.

Bilanca naše zunanje trgovine za december lanskega leta je bila zaključena z aktivnim saldom v znesku 125.25 milijonov din. V decembru predlanskega leta je pa znašal aktivni saldo 139.69 milijonov. Za vse lansko leto je bila naša trgovinska bilanca aktivna za 72.091.552 din, kar je bil ostal ob koncu novembra še deficit v znesku 53.410.413 din. V predlanskem letu je bila naša zunanja trgovina aktivna za 1.038.631.106 din. Po izredni konjunkturi leta 1937 je bila naša trgovinska bilanca v začetku leta stalno pasivna in šele v zadnjih mesecih se je položaj zboljšal.

Smučarske tekme sokolske župe Kranj bodo v soboto in nedeljo v Bohinjski Bistrici, v primeru neugodnih snežnih razmer pa v Planici

Jesenice, 31. januarja. Smučarske tekme gorenjskih Sokolov bi se morale vsiti že 21. in 22. januarja, a jih je moralo župno tehnično vodstvo zaradi neugodnih snežnih razmer preložiti na soboto in nedeljo 4. in 5. t. m., ker so vse naslednje nedelje zasedene s smučarskimi tekmami drugih sportnih organizacij.

Za župne smučarske tekme, ki bi se imele vsiti že v januarju, so bile prijave s strani članstva izredno velike. Sokolsko smučarsko tehnično vodstvo pričakuje, da se bodo prijave članov in članice še povečale, tako, da bodo tudi te tekme po številu tekmovalcev ena največjih smučarskih prireditelj v tej sezoni na Gorenjskem.

Za župne smučarske tekme vlada med gorenjskim sokolstvom izredno veliko zanimanje. Prvič se bo na župnih smučarskih tekmah ocenjevalo po novem tekmovalnem redu, ki s.a. ga izdala člana župnega strokovnega odbora brata Mirko Zgur in Albin Završnik.

Po tem pravilniku se bodo tudi šibkejša društva s svojimi tekmovalci lahko močno uveljavila pri tekmah, ker j pravilnik prireja, tako, da odgovarja moči in številu izvršujočega člana: po drugštvi. V bodoče bodo morala ona sokolska društva pri župnih smučarskih tekmah, ki bodo pobrala skoraj vsa prva mesta, postaviti k tekmam številu članstva in te lovčev odgovarjajoče število tekmovalcev k župnim smučarskim tekmam, če bodo hotela doseči uspehe, ki odgovarjajo njihovim močim.

Spored župnih smučarskih tekem: V soboto dne 4. februarja: člani: pa-

trojni tek trojic na 10 km s streljanjem z vojaško puško.

V nedeljo dne 5. februarja dopoldne: tekma članov v smučskih likih, popoldne tekma članov v skokih na Hansenovi skakalnici v Polju.

Članice: V soboto dne 4. februarja: izmenski tek 3x2 km.

V nedeljo 5. februarja: tekma članic v smučskih likih.

Iz sporeda je razvidno, da bodo tekme zavzele razmeroma mali obseg, ker se bodo tekme naraščale in dece vsile dne 19. februarja v Kranju ali v Strazlišču. Kljub temu pa bodo tekme člansva po svoji sestavi zelo zanimive. Največje zanimanje vlada med vsemi gorenjskimi Sokoli za patrolne tekme članov v trojicah s streljanjem s puškami. Pred leti se je vršila slična sokolska smučarska tekma v Strazlišču, pri kateri je nastopilo 36 članskih trojic. Vsaka sokolska ednica mora postaviti na tekme več trojic.

Vodstvo tekem ima v rokah župni smučarski odsek, ki ga tvorijo izkušeni sokolski delavci, ki so tekonom 10 let izpeljali že celo vrsto župnih a tudi saveznih tekem.

Župne smučarske tekme se bodo vršile neprekinjeno v soboto dne 4. februarja in v nedeljo dne 5. februarja v Bohinjski Bistrici. V slučaju pa, da snežne razmere v Bohinjski Bistrici ne bodo ugodne, se bodo tekme vršile v istem času in istem obsegu v Planici. Društva bodo dobila pravočasno obvestila potam radia in časopisja.

Bratje Sokoli, sestre Sokolice! V soboto in v nedeljo vsi na župne smučarske tekme, ki bodo v Bohinjski Bistrici ali v Planici.

Iz Celja

—c Za pomladansko gramozenje občinskih cest I. in II. reda je razpisala mestna občina celjska prevoz in delno dobavo gramozja. Za posip je določenih 1.705 kubičnih metrov gramozja. Strčki so preračunani na 88.575 din. Ponudbe je treba predložiti do 13. februarja do 10. dopoldne na mestnem poglavarstvu v sobi št.9.

—c Razprava o velikih tatinskih aferi v trgovini »Tivara« v Celju, ki je last trgovca Karla Vrečiča se je nadaljevala v ponedeljek na okroglnem sodišču v Celju. Kajor znano, je glavni oboževalec trgovski namestnik Ivan Končan iz Celja, ki je izvršil tatvine v omenjeni trgovini in prodajal ukradeno manufakturno blago. Poleg njega je obtoženih še 13 oseb in sicer nekateri zaradi nasnovanja k tatvini, nekateri zaradi nakupa ukradenega blaga, nekateri pa radi hazardiranja. Razprava je bila tajna in v ponedeljek zaključena, sodba pa bo razglašena v sredo 1. februarja ob 9. dopoldne v razpravi štvarni okroglnega sodišča.

—c Nečreča pri delu. V Loki pri Zidanem mostu se je ponesrečil 30 letni hlapec A. Rostohar. Pri delu je padla nanj deska in mu zlomila levo roko. Rostohar se zdravi v celjski bolnici.

—c Zborovanje učiteljev sreskega učiteljskega društva JUU. Učiteljsko sreskega društva JUU bo zborovalo v soboto 11. februarja na 1. mestni ljudski šoli v Celju. Prvi del zborovanja bo posvečen

20. obletnici smrti Ivana Cankarja. O njegovem delu in življenju bo predaval slovestveni zgodovinar prof. g. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane. Iz Cankarjevih del pa bo recitiral režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Na dnevnem redu so nadalje zelo važne zadeve štana in organizacije. Knjižnica bo poslovala. K vstopu so še posebej vabljivi neveljavni učitelji in učiteljice.

—c Zanimiva razstava del karikaturista Kondorja bo odprta v mali dvorani Celjskega doma samo še na Srečno 2. t. m. od 9. do 19.30. Razstava je zelo postra in svojvrstna ter vzbujala veliko zanimanje. Kondorjeva razstava je prva te vrste v Celju in zares zasluži, da si jo vsakdo ogleda.

—c Iz celjske statistike. V mesecu januarju je obiskalo Celje 1084 tujcev (971 Jugoslovenov in 113 inozemcev) nasproti 926 v lanskem decembru in 1009 v lanskem januarju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 40 oseb in sicer 19 v mestu in 21 v javni bolnici.

—c Umrlj je v torko na Cesti na grad 26 v starosti 41 let frizerski mojster g. Ivan Zeleznik. Pokojnik je bil zaveden nacionalen mož. Udeleževal se je v raznih organizacijah, zlasti poštovnovalno pa je sodeloval pri gasilski četi v Celju. Kot navdušen prijatelj lovškega sporta so ga cenili vsi lovci. Pogreb bo v četrtek 2. t. m. ob 15. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojemu naše iskreno sožalje!

! VSI obiskovalci večerjajo premiere se navdušeno prijemajo, da naša napoved najlepšega filma francoske filmske produkcije ni bila pretrgana!

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri, na praznik, dop. ob 10.30 (po smiselnih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

NJEN PRVI PLES

(UN CARNET DE BAL)

KINO UNION — Tel. 22-21

—c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolice bo v torek 7. t. m. od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici. —c Nesreča na počiva. Ko se je peljal 25-letni ključavničarski pomočnik Franc Berger iz Tremerja v ponedeljek s kolesom v službo, je padel na cesti tako nesrečno, da si je zlomil roko v ramenu. Te dni je šel 17-letni Ladislav Dravinec, gojenec ba-

novinske kmetijske šole v št. Jurju ob juž. žel., na koleso po krmo za konje. Nenadno je izgubil ravnotežje in padel s kolesa. Pri padcu si je zlomil levo roko in levo nogo. Ko je 34-letni delavec Alojzij Matko iz Brezja pri Mozirju te dni v družbi tovariša sekal grmovje, ga je tovariš po nesreči zadel s sekuro v levo roko in ga močno poškodoval. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Film francoskih zvezdnikov: Marie Bell, Harry Baur, Fernandel, Pierre Blanchar, Pierre Richard Willm in Françoise Rosay
Film, ki je bil odlikovan na bienali v Benetkah z Mussolinijevo nagrado kot največja umetnina!
Film, ki ga noben kulturen Ljubljčan ne sme zamuditi!
Film, ki je kos resničnega, realnega življenja z vsemi nadami, iluzijami, zabodami, bolestinami in trpljenjem...

Temno ozadje zverinskega uboja

Anton Košir obsojen na dve leti in pol robije — Po uboju so podtaknili rovnico

Ljubljana, 1. februarja. Včeraj se je nadaljevala prejšnji mesec prekinjena razprava proti mlademu trgovcu Antonu Koširju iz Sv. Neže pri Koperju. Predsednik senata je bil s. o. s. Julij Fellahar, obtožbo pa je zastopal državni tožilec Fran Sever. Obtožnica je Koširja dolžila, da je streljal na čevljarja Frana Koka in ga zadel v levi bok. Po stirimosečnem trpljenju v ljubljanski bolnici je Košir podlegel težki poškodbi.

Obtoženi Anton Košir se je zagovarjal, da je na Koka streljal v silobranu, toda zastopnik Koka je vduval odvevnik dr. Egon Stare je predlagal zaslišanje številnih prič, ki naj bi potrdile, da je bil pokojni Koka žrtev zverinskega uboja. Sam državni tožilec je v svojem govoru izjavil, da dokazno gradivo proti Koširju kaže na premišljeni umor, prav gotovo pa gre v tem primeru za zločin na meji med ubojem in umorom.

Ze na prvi razpravi je senat zaslišal šest prič, včeraj pa ponovno vse že zaslišane priče in več novih. Obtožene je imel svoje priče, ki so vedele o pokojnem Koku, kajni povedati le slabo, toda Koka je končno le ni bil tak nasilnež, kakor ga je silila obramba. Pretepel se je, brnil se je, vsi so se ga bali, ker je bil močan in drzen človek, a nobenemu ni storil hudega, če so ga pustili v miru. Domačini ga niso trpeli, še več, sovražili so ga prav nečloveško. Saj je neki Bodaj izjavil, da je obtožencu hvaličen, da je obtožencu spravil na oni svet. Izjavil je to vpristo vsu sodnikom. Pa še druge okolnosti so prišle na dan, ki so pričale o brezskrbnosti in surovosti nekaterih, ki so bili priča žalostnega dogodka.

Koka je stanoval z ženo v hiši pešestnika Bodajev. Neko nedeljo lani v oktobru je obtožencu popival s tremi tovariši. Ko se je ta družba napotila proti domu, je med potjo hotela obračunati z nekim Erleham. Koka, ki se je tudi vračal iz gostilne proti domu je Koširjevo družbo napodil, ko se je hotela ločiti planjane Erleha. Potem je Koka odšel domov, med potjo pa je slišal Koširjevo družbo, kako

je »aufbaksala«. Slišal je tudi strele. Ko se je Koka doma spravil spat, je začul okoli hiše sumljiv šum in vpitje. Stopil je iz stanovanja, da bi pogledal, kdo ne da ponoči mira. Nekaj korakov pred stanovanjem je nenadoma posvetil z električno svetilko, v tistem hipu pa je tudi že počilo. Koka je se zgrudil na tla in začel klicati na pomoč. Ustrelil je Košir. Priče so bili trije fantje, s katerimi je predem popival.

Obtoženi Košir je priznal, da je streljal na Koka, a je popisal dogodek drugače kakor sam pokojni Koka. Košir je trdil, da je prišel Koka na danj z rovnico. Ko sta si stala drug drugemu nasproti, je Koka vhtel rovnico nad njim. Če ne bi Košir sprožil tisti trenutek samokresa, bi Koka je rovnica razčesala njegovo glavo. Ta Koširjev zagovor so podprli tudi tovariši, ki so bili tisto noč s Koširjem.

Zastopnik Koka je vduval pa je dokazoval, da pokojni Koka sploh ni bil oborožen z rovnico, temveč je bila rovnica po dogledu podtaknjena. In res se je nabralo polno indicij, ki so kazali na to, da je bila rovnica podtaknjena. Orožniški komandir Svarc je takoj po dogledu prišel v Sv. Nežo in je preiskal vse teren okoli Bodajevce hiše, pa ni našel rovnice. Ko je odšel, pa je Bodajev sin našel rovnico v jarku za hišo. Nihče ni mogel pojasniti, kako je prišla rovnica za hišo v jarek. Obramba je trdila, da se je sama zvalila po strmini v jarek.

Skrajno srčno podivjanost so pokazali Bodajevi, ki so vedeli, da Koka leži pri hiši, saj so ga elšali, kako je stokal več ur in prosil za pomoč a nihče mu ni prišel na pomoč. Ozadje uboja je sploh temno. Neka priča nam je rekla da bi bila zaprta, če bi povedala, zakaj so Košir in njegovi tovariši sovražili Koka.

Senat je spoznal Antona Koširja za krivega in ga tudi obsojil zaradi uboja na dve leti in pol robije ter na plačilo vseh stroškov Koka je vduval pa je dokazoval, da je obtožencu popival s tremi tovariši. Ko se je ta družba napotila proti domu, je med potjo hotela obračunati z nekim Erleham. Koka, ki se je tudi vračal iz gostilne proti domu je Koširjevo družbo napodil, ko se je hotela ločiti planjane Erleha. Potem je Koka odšel domov, med potjo pa je slišal Koširjevo družbo, kako

Gospe Volkarjeve zadnja pot

Ljubljana, 1. februarja. Poročali smo že, da je v nedeljo popoldne umrla splošno znana napredna gospa Kati Volkarjeva; včeraj pa je nastopila svojo zadnjo pot. Ze mnogo pred določeno uro pogreba se je pred njenim domom na Poljanah zbrala velika množica, da jo spremi na njeni zadnji poti. Izvršujoč njeno zadnjo željo, sta jo v krasno kovinasto krsto položila njena sinova. Kako je bila pokojna priljubljena, so bili dokaz prekrasni venci in šopki, ki jih ji je bilo poklonjenih preko 30 in pa veliko njeno zadnje spremstvo.

Točno ob treh je na domu pokojnice opravil pogrebne obrede šentpetrski župnik g. Košmerlj ob asistenci treh duhovnikov. Naložili so krsto na gala-voz, ki so ga vlekle 4 vranci. Zalni spreved so otvorili pevci družbe »Slavec«. »Ljubljanski Zvon« in »Citalec« iz Šiške, ki so pred hišo zapeli svoji ustanovni članici pretresljivo žalostno »Človek glej«.

Za krsto so stopali užaloščeni svojci in sorodniki, njim pa so sledila zastopstva gasilskih čet Ljubljana-mesto in Ljubljana-Šiška, katerih podporni članica je bila, nato člani Gostilničarske zadruga in Zadruga mesarskih mojstrov, zastopnik gradbene trdnice inž. Dedek, g. inž. arh. Karl Hus in mnogi drugi odličniki. Pred vpadkom so se pevci poslovlili z žalostinko od pokojne, »Slavec« družbeni prapor pa se ji je poklonil v zadnje slovo. Skoro vsi ostali so pokojno spremlili do njenega groba. Mnogo lepši rož je bilo položenih v njen grob. Težkega srca so se ločili od nje njeni svojci in čule so se šepetajoče želje: »Mama, ostanite!« V svoje varstvo jo je sprejela mati zemlja, grob odločno napredne žene pa so zakrili premočni venci. Z žalostjo v srcu in pa z željami, da naj bo pokojni po vseh hudih mukah v boleznih, naj zadnje domovanje mirno in toplo, so odhajali njeni spremljevalci s pokopališča.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 1. februarja: Upniki — na pian! Red Sreda

Četrtek, 2. februarja: ob 11. uri dop.: Odkritje Cankarjevega spomenika in Akademija. (Za Akademijo cene od 10 din navzdol). Ob 20. uri: Hlapci. Premiera. Premierski abonma

Petek, 3. februarja: ob 15. uri: Veriga. Dijaška predstava. Znižane cene

Sobota 4. februarja: Veronika Desenška. Izven. Znižane cene

Nedelja, 5. februarja: ob 15. uri: Dobrudža 1916. Izven. Znižane cene od 20 din

navzdol. Ob 20. uri: Potopljeni svet. Izven. Izredno znižane cene od 14 din navzdol

Ponedeljek, 6. februarja: ob 15. uri: Snežulčica. Brezplačna mladinska predstava

Torek, 7. februarja: Kralj na Betajnovi. Gostovanje ansambla mariborskega Narodnega gledališča. Izven

Našo kulturno javnost opozarjamo na slavnostne dni, ki se bodo pričeli v drami 2. t. m. s odkritjem Cankarjevega poprsja v vestibulu dramskega gledališča. Prireditelj se prične ob 11. uri. Govoril bo upravitelj gledališča g. Oton Zupančič. Koj nato bo sledila Akademija, na kateri bo govoril uvodni govor prof. Koblar in na kateri bodo sodelovali z odločki iz Cankarjevih del člani drame. Ta proslava je prireditelj gledališča, Društva slov. književnikov in Pen-kluba. Zvečer bo slavnostna predstava Cankarjeve drame »Hlapci« s predgovorom dramaturga J. Vidmarja.

Gostovanje ansambla Narodnega gledališča iz Maribora bo v torek dne 7. t. m. s Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi« v režiji Pavla Kovčiča. Vso našo slovensko kulturno javnost, ki se zanima za gledališče, opozarjamo na izredni dogodek, ki nam bo predstavil umetniško raven mariborske drame.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 1. februarja: Lohengrin. Premiera. Premierski abonma

Četrtek, 2. februarja: ob 15. uri: Grofica Marica. Izven. Znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20. uri: Prodana nevesta. Gostovanje Josipa Križajca. Izven. Znižane cene

Petek 3. februarja: Jolanta. Gianni Schicchi. Red Četrtek

Sobota, 4. februarja: Frasquita. Red A. Nedelja, 5. februarja: ob 15. uri: Pod to goro zeleno. Izven. Cene od 30 din navzdol. Ob 20. uri: Evgenij Onjegin. Izven. Znižane cene

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru SPD in JZSS

Z dne 1. II. 1939.

Kranjska gora 310 m: —8, sončno, 30 cm snega, pršič

Kranjska gora-Vršč 723 m: —7, sončno, 90 cm snega, pršič

Katece-Planica 870 m: —10, sončno, 40 cm snega, pršič, skakalnice uporabne

Planica-Slatna 950 m: —10, sončno, 60 cm snega, pršič, drsališče uporabno

Peč-Petelinjek 1440 m: —10, sončno, 70 cm snega, pršič

Folkljuka 1300 m: —15, sončno, 90 cm snega, pršič

Bohinj »Zlatorež« 530 m: —4, sončno, 15 cm snega, osorenjen

Dom na Komni 1520 m: —9, sončno 185 cm snega, pršič

Dom na Voglu 1540 m: —7, sončno, 180 cm snega, pršič

Gojše 1000 m: —10, sončno, 50 cm snega, pršič

Koča na Zelenici 1534 m: —6, sončno, 200 cm snega, pršič

Dom na Kofcah 1500 m: —10, sončno 100 cm snega, pršič

Koča na Veliki planini 1558 m: —6, sončno, 80 cm snega, pršič, po robovih osorenjen

Dom na Krvavcu 1700 m: —6, sončno, 115 cm snega, pršič, po robovih osorenjen

Radovljica: —3, sončno, 8 cm snega, osorenjen

Jelovca: —5, sončno, 80 cm snega, osorenjen

Kureček 833 m: —2, sončno, 10 cm snega, osorenjen

Senjorjev dom 1522 m: —8, sončno, 120 cm snega, pršič

Koča na Smrekovecu: —5, sončno, 120 cm snega, pršič

Peča 1654 m: —6, sončno, 75 cm snega, osorenjen

Rimski vrelce 530 m: —5, sončno, 17 cm snega, osorenjen

Rakitna 789 m: —4, oblačno, 15 cm snega, osorenjen

Dom pri Sv. Treh kraljih, 1191 m: —4, delno oblačno, 60 cm snega, pršič.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 1. februarja katoličani Ignacij, Ognjeslav

Jutri: Četrtek, 2. februarja katoličani: Svečnica, Ljubomira

DANAS JE PRIREDITVE

KINO MATICA: Robin Hood

KINO SLOGA: Shirley Temple: Otroci iz predmestja

Kako živi železniški delavec

Dokazi, da živi železniško delavstvo v skrajno težkih razmerah

Ljubljana, 1. februarja. Kakor smo že v ponedeljek poročali, so naši železničarji opozorili odgovorne čimtelje v banovini in v državi s posebnim apelom na svoje slabe gmothe razmere in preobremenjenost v službi. Sprito važnosti in številnosti stanu, ki je svoj poziv vseskozi podprl z dokazi in konkretnimi primeri, naj približno nekaj podatkov o stanju železničarjev-delavcev.

Prizadetih je 11.400 aktivnih železničarjev in 5700 upokojencev, vдов in aivot. Če računamo, da vsak izmed teh vzdržuje povprečno dva rodbinska člana, je od zaslužka pri železnici ali od pokojnin odvisnih najmanj 50.000 ljudi, to je okoli 4% vseh Slovencev.

V skoraj bednem stanju se nahaja železniško delavstvo. Višina njegovih osnovnih dnevnic znaša za profesionaliste 20 do 33 din, za polkvalificirane delavce 23 do 39 din, za navadne delavce pa 20 do 33 din. Število delavcev s celomesečnim zaslužkom je zelo majhno. Večina delavstva na železnici ima največ 25-dnevni zaslužek na mesec, tako da zasluži v najboljšem primeru profesionalist 1350 din na mesec, polkvalificirani delavec 970 din na mesec in navadni delavec 825 din na mesec kosmatega zaslužka. Upoštevati pa je treba, da doseže železniški delavec maksimalno osnovno dnevnicno šele po 36 letih službe. Največ železniških delavcev ima najnižjo in srednjo stopnjo dnevnice, redni odbitki od kosmatega zaslužka pa znašajo okrog 10%.

Po sedaj veljavnem delavskem pravilniku je možno delavcem priznati povečane dnevnice, in sicer je mogoče povečati osnovno dnevnicno profesionalistom za 50%, polkvalificiranim delavcem za 40% in delavcem za 30%. Toda tudi v polnem iznosu povečane dnevnice ne bi odpravile bede, bilo pa bi s tem delavcem pri železnici trenutno vsaj nekoliko pomagano. V kolikor so danes delavcem priznane povečane dnevnice, so priznane v zelo majhnem obsegu in pavšalno (neločeno po pogojih, ki jih predvideva čl. 40 delavskega pravilnika). V območju ljubljanske železniške direkcije znaša odstotek povečane dnevnice v strojni službi za profesionaliste (okoli 570 oseb) 12%, za polkvalificirane (okrog 40 oseb) 21%, za delavce (okrog 550 oseb) 17%. V prometni službi znaša povprečen odstotek povečane dnevnice za profesionaliste (5 oseb) 5%, za delavce (300 oseb) 8%, v delavnici v Mariboru pa za profesionaliste (1250 oseb) 6,6%, za polkvalificirane (240 oseb) 10,7%, za delavce (290 oseb) 8%.

Povprečen odstotek za posamezne kategorije je torej v raznih strokah železniške službe različen, kar zelo kvarno vpliva na moralno stanje osebja. Delavstvo se deli v manj in več vredne delavce, čeprav služijo vsi enemu gospodarju. Železniško delavstvo v Sloveniji se upravičeno čuti prikrajšano tudi glede prejemkov tovarišev iz drugih pokrajin naše države, ker je pri nas draginja večja in ker živi naš delavec v mnogo bolj gospodarsko razgibanih razmerah in v krajih z razvitim društvom in družabnim življenjem.

Kako živi železniški delavec-profesionalist v Ljubljani, kažejo sledeči podatki:

Po 9 letih službe zasluži mizar dnevno 38 din, mesečno za 25-dnevno zaposlitev skupaj 950 din. Redni odbitki od mesečnega zaslužka znašajo za upravno stanovanje 180 din, za pokojninsko zavarovanje 63 din, za bolniško zavarovanje 28,50 din, za davke 6 din, za 1% doprinos k uslužbenškemu davku 1 din, za organizacijo 10 din, za posmrtno zavarovanje 25 din, skupaj 313,50 din. Ostane mu torej 603,50 din in s tem mora kriti vse svoje življenjske potrebe, ne za sebe in za ženo ter tri otroke v starosti 6, 7 in 8 let.

Stroški za prehrano znašajo mesečno za poldrugi liter mleka dnevno 113,50 din, za 40 kg moke 132 din, za 4 kg sladkorne sipe 56 din, za 3 kg masti 60 din, za 30 kg krompirja 30 din, za poldrugi kg žitne kave 32,50 din, za meso 50 din, za kurjavo 60 din, za razsvetljavo 30 din, skupaj 564 din. Stalno ima odtegljaje na račun na kredit nabavljene manufakture. Višina teh mesečnih obrovkov je zelo nizka, saj mu ostane vsakega prvega v mesecu samo 636,50 din, od katerih mora plačati za preživljanje 564 din, tako da mu ostane piši in reci — 72 din. Navedeni izdatki torej docela izčrpajo ves njegov zaslužek in s tem so komaj kriti stroški za vse najnujnejše življenjske potrebe. Kje naj vzame ta uslužbenec sredstva za šolo, obleko, obutev, perilo in za drugih sto tudi potrebnih izdatkov. V sili si pomaga s poštranskim zaslužkom. Dela pod roko svojo obrt tudi doma. Slaba plača je kriva, da je postal neolajalen konkurent obrtnikom.

To je samo en primer in še ta ni najbolj drastičen, ki dokazuje, kako huda preda danes železniškim delavcem. Navedli bi lahko še druge primere, ki zgovorno pričajo še o veliko večji bedi, ki vlada v vrstah železniškega delavstva.

sprijazniti s vstopanjem pri zadnjih vstati in izstopanjem pri prednjih.

Zdaj bo soproz zaslišanih okrog 60 uslužbenecv zaradi disciplinskih prestopkov in najbrž tudi kaznovanih. Uslužbenici postajajo zaradi tega nemirni ter nervozni, kar pa ni nikakor v interesu boljšega prometa. Zdi se nam torej, da bi bilo treba uvesti disciplino v tramvajski službi s največjo preudarnostjo pa tudi s primernim razumevanjem za uslužbenca, potrebe njihove službe ter upoštevati tudi razmere. Kot potniki smo mienda bili upravičeni do teh pripomb, ki so napisane v najboljšem namenu, da bi se čim bolj izboljšal naš tramvajski promet ter da bi bili zadovoljni uslužbenici, pa tudi zavneteljstvo in občinstvo.

Rentna služba Pokojninskega zavoda

Zanimivi podatki in ugotovitve strokovnjakov, ki morajo zanimati vsakega zavarovanca

Ljubljana, 30. januarja. Zavarovalnica Pokojninskega zavoda se morajo zanimati za rentno službo svojega zavoda, ki bi jim naj izplačevala pokojnine, ko ne bodo mogli več delati, zato navajamo naslednje podatke in ugotovitve strokovnjakov po članiku iz »Organizatorja«, stanovskega glasila zasebnih namestencev.

Podatki, ki so sicer v glavnem vzeti iz zavodovega poslovnega poročila, so dopolnjeni s primerjavami o drugih pokojninskih zavodih v sosednjih državah.

L. 1937 je bilo vseh prejemnikov rent 2378, in sicer obveznega in neobveznega zavarovanja. Predlanskim se je število rent povečalo v primeri s l. 1936 za 128 (čisti prirastek). Povprečni bruto prirastek je znašal na leto od l. 1932 do 1936 260, a predlanskim je bil nekoliko manjši ter je znašal samo 234.

Pri presoji razvoja števila rent in zavarovancev v zadnjih sedmih letih moramo biti previdni, ker se moramo ozirati na nenavadne razmere zaradi gospodarske krize. Število zavarovancev med krizo ni naraslo tako hitro kakor bi sicer, a število rentnikov se je čez mero povečalo. Proti letu 1931 se je povečal indeks števila obveznih zavarovancev l. 1936 za 5 točk, predlanskim za 10, medtem ko se je indeks števila rent povečal v obeh letih po 10 točk. Opozoriti je treba predvsem, da se je razvoj obeh indeksov predlanskim stabiliziral, kar je razveseljivo, saj se je prejšnja leta indeks števila rent dvigal mnogo hitreje od indeksa števila zavarovancev.

Zanimiva je primerjava razmerja med številom zavarovancev in rentnikov pri nas in v sosednjih državah. Predlanskim je odpadlo 173 rentnikov na 1000 zavarovancev v našem pokojninskem zavarovanju ali en rentnik na 6 zavarovancev. V češkoslovaškem pokojninskem zavarovanju pa je odpadlo 180 rentnikov na 1000 zavarovancev, v avstrijskem 248, v nemškem pa samo 125. Najugodnejše je torej razmerje v nemškem zavarovanju, vendar je tudi v našem precej zadovoljivo. Toda še ugodnejše razmerje v finančnem pogledu v našem pokojninskem zavarovanju se nam pokaže, ko primerjamo izdatke za rente s predpisi prispevkov. Predlanskim je naš PZ izplačal na račun rent vseh vrst zavarovanja 15

milijonov 005.539 din, a l. 1936 14.526.486 din. Rentna renta se je povečala za 9,2%. Zavod je izplačal na mesec še nad milijon din (1.250.461 din). Od izplačanih rent je odpadlo na Slovenijo 76,8%, ostanek pa na druge pokrajine države.

PZ je izplačal v 18 letih 134 milijonov din na vseh dajatvah ter je vrnil že dobro tretjino predpisanih prispevkov.

V dosedanjem poslovanju PZ je treba razlikovati tri razvojne dobe. V letih 1927—1931 je znašal povprečni letni prirastek na rentnih vsotah 700.000 din, v letih 1932—1936 pa 1.500.000, a predlanskim se je pričela nova faza, ko je letni prirastek na rentah nižji od prirastka v prejšnji dobi in bo znašal pri bistveno nespremenjenih gospodarskih razmerah 1,2 do 1,3 milijona din. V drugi razvojni dobi je bil vzrok čezmernemu povečanju letnega prirastka gospodarska kriza.

Ob koncu l. 1937 je odpadlo od 2378 rent 1114 na invalidske rente, 78 na starostne, 708 na vdovske in 446 na otroške. Predlanskim se je relativni delež starostnih rent znižal v primeri s prejšnjim letom od 3,8% na 3,6%. Preseneča predvsem nizko število starostnih rent, kar kaže, da so pogoji za doseg starostne rente težko dosegljivi in nam tudi pojasnjuje, zakaj so izdatki za rente relativno tako nizki. V drugih državah so pogoji za doseg starostne rente mnogo ugodnejši, pač predvsem zato, ker je starostna meja nižja na 60. leto, odtod celo na 55. leto. V čsl. pokojninskem zavarovanju je znašal odstotek starostnih rent 29,1%, v avstrijskem pa celo 37, torej bil 8 do desetkrat večji kakor pri nas. Če bi bila starostna meja ne 70 let, pač pa 60, bi se število starostnih invalidskih rent pri nas povečalo najmanj za 10%. Predlanskim je znašala povprečna invalidska renta pri nas okrog 650 din, na češkoslovaškem 713 Kč (1070 din), v Avstriji 146,9 šilingov (1314 din) in v Nemčiji 71 RM (994 din).

Primerjanje z zavarovanji v drugih državah kaže, kako nujno potrebna je novelacija našega pokojninskega zavarovanja, da bo postalo v pravem pomenu besede socialno; zavarovanja v drugih državah upoštevajo bolj načelo socialnosti kakor naše.

Igralcev, ker bi bilo to malo preveč osebne hvale, reči pa moramo, da so se vsi potrudili, kolikor so se mogli v danih razmerah.

V nedeljo, 6. februarja bo gostovala igralna družina Sokolskega društva Medvode v našem Sokolskem domu s igro: Vdova Rosilinka. Začetek predstave ob pol 8. uri, takoj po prihodu drugega popoldanskega vlaka. Kdor se želi od srca namenjati in si ogledati kramo stiško okolico, naj se odpelje v nedeljo jutraj iz Ljubljane do Višnje gore, nato naj obišče prelope Polžovo, kjer bo postrežen z vsimi krmarskimi dobrotami, potem jo pa naj mahne v Stično, kjer se bo pri »Vdovi Rosilinki« imenitno zabavalo. Po predstavi pa jo odrine ob pol osmih proti megljeni Ljubljani. Še to na omenimo, da se bo pri naših gostilničarkah lahko poceni in dobro navečerjal. Kličemo Ljubljancem na svidenje v nedeljo pod Ivančo gorico v Sokolskem domu.

Ples Jadranske straže 4. februarja na Taboru

Iz Trbovelj

Občni zbor naših rokodelcev. V nedeljo 29. t. m. popoldne so imeli tukajšnji rokodelci, združeni v rokodelskem podpor-nem društvu, svoj letni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1921, torej kmalu po prevratu, ko so se začele v revirjih snovati razna združenja in organizacije, ki so skušale dobiti vpliv med delavstvom. Rokodelsko podporno društvo pa že od vsega začetka ni imelo namena pridobivati si kakršnih koli vpliv med posameznimi poklici, marveč je šlo na delo in si z dejanji utrdilo zaupanje med rokodelci v dolini. Danes šteje društvo 265 članov in številno članstvo od leta do leta narasča. V njem so vključeni rokodelci vseh vrst, zaposleni pri obratih TPD. Glavni namen tega društva je, podpirati svoje bolne in pomoči potrebne tovariše v primeru bolezni ali nezgode. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da je odbor društva točno izvrševal svoje dolžnosti do članstva, kakor je tudi članstvo skrbno podpiralo upravo društva. Med letom je bilo izplačanih podpor v znesku 17.500 din, posmrtnina pa v znesku 7100 din. Umrli so 3 člani in sicer Raulš Martin, zidar pri zunanem obratu ter Gorenc Jože in Skofca Ivan, ključavničarja osrednje delavnice. Pri volitvah je bil izvoljen z veliko večino stari odbor s predsednikom g. Jurjevcem in tajnikom g. Ažmanom ter blagajnikom g. Romanom. Dosedanji odbor jamči, da se bo delo društva nadaljevalo v dosedanjem pravcu za napredek organizacije in koristi članstva.

Članski sestanek Zveze rudarjev Jugoslavije bo v sredo ob 9. uri popoldne v Delavskem domu. Na njem bodo razpravljali o novem službenem redu za delavce, ki je pred kratkim izšel. Sestanek je sklical že novi odbor organizacije, ki ji sedaj načeluje g. Alič, ki je bil na nedeljskem občnem zboru izvoljen za predsednika ZRL, podružnice Trbovlje.

Tržne cene. Včeraj je bil tukajšnji živilski trg zopet dobro založen, kar je bil delavski plačilni dan. Kmetice so prinesle jabolka, jaja, smetano, surovo maslo, razno povrtnino, zlasti motovilec, orehe, perutnino in dr. Jabolka so prodajale po 5 do 6 din kg, jaja 9 do 10 za kovača, surovo maslo po 24 do 26 din kg, motovilec po 2 din merico, orehe po 28 din, kokosi po 26 do 28 din komad. Vendar blago ni še posebno v denar, ker so pač cene precej visoke.

DANES
»MAŠKARADA«
SOKOLA V ŠIŠKI
Dve godbi! Tekma mask! Kraina darila!
Bar! Konce ob 4.

Astrologi o februarju 1939

Številni aspekti, ki kažejo na kritične dneve, poleg dobrih med 23. in 26. februarjem

Začetek ne bo dober, pravijo astrologi o februarju. Dne 3. februarja bosta Sonce in Uran v kritičnem kvadratu, kar kaže na možnost elementarnih in prometnih nesreč in na eksplozije. Duševna reakcija ob taki konstelaciji je nagnjenost k nepremišljenim dejanjem, k razdraženosti in impulzivnosti. V takem razpoloženju pride človek kaj lahko v konflikt z okolico. Dne 3. februarja bosta pa tudi Sonce v ugodnem trigonu s Saturnom in Merkur v ugodnem trigonu z Marsom. To sta dva aspekta, ki bosta znatno omilila učinke prej omenjene kvadrature.

Dne 6. februarja kažejo konstelacije na nenadne motnje zaradi neharmoničnega položaja med Merkuriem in Jupitrom ter Neptunom. Impulzivni ljudje v poslovnem svetu in v industriji naj v teh dneh dobro premislijo, preden se odločijo za važnejša dejanja.

Dne 10. februarja bosta Merkur in Uran v slabi kvadraturi, kar kaže po astroloških pravilih na nesreče in požarne katastrofe. Po tej kvadraturi sklepajo nadalje astrologi, na slabo vreme v mesecu februarju, vendar baš vremenske napovedi glede na aspekte med planeti niso izkustveno kdove kako raziskane. Psihične reakcije ob kvadraturi med Uranom in Merkuriem so izredna raztresenost in nervoznost, razdraženost in občutljivost.

Dne 15. februarja sledi zopet slaba konstelacija: kvadrat med Marsom in Jupitrom. Astrologi pravijo, da se ob takem aspektu kaj rade pripete večje nesreče na morju. Računati je tudi z razburljivimi političnimi dogodki, ki utegnejo povečati napetost med državami in poslabšati mednarodne odnose. Učinek tega kvadrata pri posameznikih je navadno slabo razpoloženje, notranji nemir, upornost in zloraba

zaupanja. V takem stanju pridejo ljudje navzkriž s svojo okolico.

Dne 19. februarja bosta Sonce in Merkur v konjunkciji. Učinek tega aspekta se utegne pokazati v umetniškem življenju. Drevi pred aspektom in po njem bodo ugodni za umetniško ustvarjanje, za prirejanje razstav in slavnostnih prireditev. Posamezniki bodo reagirali na aspekt z občutkom povečane življenjske sile in razgibanim duševnim delom. Sposobni bodo za trezno premočitve položaja in za smotrno ocajanje.

Dne 19. februarja bosta nadalje Venera in Uran v ugodnem trigonu. Učinek tega aspekta na osebno življenje je poživljeno čustveno življenje in povečano zanimanje za lepoto in umetnost.

Dne 20. februarja sledi kvadratura med Venero in Saturnom, kar kaže pri posameznikih na nagnjenje k depresiji in na potrebo po samoti ter na odrekanje glede osebnih želj.

Pomembni bodo v mesecu dnevi od 23. do 26. februarja. Dne 24. februarja bosta Mars in Saturn v ugodnem trigonu. Pozitiven učinek tega aspekta se bo pokazal v industriji in v tehniki ter v politiki. Okrog 24. februarja je pričakovati važne in dalekosežne politične akcije, razgibanost v vseh področjih javnega udejstvovanja. V osebnem življenju posameznikov kaže aspekt na stremljenje po premagovanju ovir in težkoč za lastno voljo.

Dne 26. februarja bosta končno Venera in Neptun harmonično povezana v trigonu. To je aspekt, ki podpira pri posameznikih fantazijo in razgiba čustvenost ter poveča zanimanje za lepoto in za idealne vrednote. V takem razpoloženju posamezniki pač ne smejo pozabiti na trdo stvarnost in se udati iluzijam.

Težave tramvajskih uslužbenecv

Disciplino v tramvajski službi bi bilo treba uvajati z največjo preudarnostjo

Ljubljana, 1. februarja. Občinstvo je v najtesnejši zvezi s tramvajskimi uslužbenci, vendar ne pozna ali noco poznati njihovih težav, pa tudi ne priznati, da jim otežuje že sicer naporno službo. Kakor je naše občinstvo nedisciplinirano v prometu sploh, tako se tudi ne more sprijazniti z disciplino v tramvaju. Zaradi tega pa trpe najbolj tramvajski uslužbenici, ki odgovarjajo za reden in nemoten promet.

Da, kolikor manj je disciplinirano občinstvo na tramvaju, tem bolj morajo biti disciplinirani uslužbenici. Posebno zadnje čase ravneteljstvo uvaja čedalje strožjo disciplino, odkar so službo nastopili novi revizorji. Ravneteljstvo zasluži za to celo posebno priznanje, saj je disciplina v prometu nujno potrebna ter bi lahko rekli celo, da je pogoj za varnost in red. Znano je, da je uvedena zelo stroga disciplina v železniški službi. Toda prav tako je potrebna disciplina pri tramvaju, saj gre prav tako za varnost potnikov in prometni red.

S tem pač soglašajo tudi uslužbenici. Nihče pa ne bodo mogli soglašati s nekaterimi sankcijami proti discipliniranim prestopkom. Za vzdrževanje in uvajanje discipline je treba uporabljati metodo, ki ne bo povzročala odpora in nezadovoljstva, kajti tu-

di zadovoljstvo je pogoj za dobro opravljeno službo. Če pa uslužbenice kaznujejo tudi za najmanjše disciplinske prestopke, n. pr. če sprevodnik ne izmenja napisne tabele, z denarno globo, človek podvomi in upravičenost takšne kazni, pa tudi v njeno učinkovitost. Uslužbenec bo sicer prihodnjič pazil, da se ne bo pregrešil v službi, toda pazil bi tudi sicer in poselej se bo budila v njem tudi nejevolja.

Predvsem moramo pomisliti, da tramvajski uslužbenici nikakor niso tako dobro plačani, da bi lahko utrpeli tudi manjše denarne globe in da so med njimi številni družinski redniki. Denarne kazni so socialne in jih ne more nihče zagovarjati. Prav tako se nam ne zdi prav, če je uslužbenec kaznovan s tem, da mu reducirajo plačan dopust. Če upoštevamo, kako naporna je služba voznikov in sprevodnikov, jih tudi ne moremo tako strogo obsojati zaradi manjših prestopkov. Pomisliti moramo, da so mnogi zaposleni tudi pozno ponoči, do 1. da vstajajo zelo zgodaj, ob 4. ter da morajo opravljati službo ob vsakem vremenu. Vedo so na prepripih in skoraj vsi starejši uslužbenici so revmatični. Kakor rečeno, je pa njihova služba še tem bolj otežena, ker pri nas občinstvo ni disciplinirano. To dokazuje že to, da se še zdaj ni moglo

Tragedija o Ivanu Groharju

Litija, 29. januarja. Snoch so stopili na deske litijskega Sokolskega doma člani Mrakovca gledališča iz Ljubljane, ki zadnje čase prirejajo gostovanja po slovenskih odrih. Prikazali so »Slovensko tragedijo«, kakor je nazval avtor Ivan Mrak tragedijo o odličnem slovenskem slikarju Ivanu Groharju.

Poudariti moramo takoj v začetku, da smo pričakovali polom. Polom v tekstu in prikazovanju. Tak glas se je pač razširil na deželo o Mrakovih pisateljskih sposobnostih in o uprizaranju njegove skupine. Zato je bilo naše gledališče ob pričetku igre tako slabo zasledeno, kakor je pri nas le malokdaj. Pa še mnogi tisti, ki so kupili vstopnice, so bili trdno prepričani, da ne bodo do konca vzdržali. Kot majhen prispevek k spoznavanju podeželske pu-blike, naj omenimo, da so se pod vtisom poraznih vesti o Mraku, njegovem delu in njegovih odskih sodelavcih domnili oni, ki so kljub neugodnim vestem prišli k predstavi, da bodo v primeru dolgočasnja zapustili dvorano. Oni v prednjih vrstah pa so prosili tiste, ki so imeli sedeže bolj zadaj, naj jim dajo s kašljanjem znak, da bodo skupno odšli od predstave.

Bilo je pa čisto drugače, kakor smo pričakovali. Mrakovo delo je dobro. Posebno dramatičen je začetek. Proti koncu bi kazalo nekaj strani krajšati, konec pa je spet efekten. Povalno moramo omeniti tudi režiserja in prikazovalca cesarskega svetnika Vrbe. Ivan Mrak je bil v vlogi Vrbe odličan. Na vsakem odru bi se lahko pokazal v tej vlogi. Tudi Groharja je dobro podal, vendar ne takega, kakor je bil resnični Grohar. Tudi ostala zasedba vlog, ki so vzete iz nedavnega slovenskega kulturnega življenja, je bila dobra. Kosova je bila kot učiteljica Tončka. Smlednikova simpatična, vendar je svojo vlogo preveč deklariral. Ivan Mrak je v igri in masli prednjačil. Sprito neugodnega razpolože-

nja ob začetku, radi ugotovimo, da je igra zadovoljila vse. Spoznali smo žalosten iz-rez iz našega kulturnega življenja. Mrak pa je prav dobro napisal besedilo iz naše, ga zapletenega kulturnega življenja, na sramoto vseh resničnega.

Naj omenimo še tri želje iz občinstva. Odrska razsvetljava je nezadostna. Frizori, ki se odpravljajo v ospredje, so v temi. Krivda je v tem, da ni v rampi žarnice. Dvo-rana je bila nezadostno kurjena. Bojimo se, da prihodnje mnogi ne bodo prišli zmrvovat več v sokolsko dvorano. Ker smo navezani zgolj na gostovanja, naj društvo, na upravo ravno z nizkimi cenami omogoči gostovanja. Sedanja odškodnina za pre-pustitev dvorane je previsoka in nam bo onemogočila nadaljnja gostovanja.

V nedeljo pa v Ivančo gorico!

Stična, 1. februarja. Igralska družina Sokolskega društva Ivančna gorica je v nedeljo, 29. januarja uprizorila na odru sokolskega doma delo največjega srbskega pisatelja Branislava Nušića komedijo »Dr. Obilen obisk v Sokolskem domu je pokazal, da občinstvo rado pride gledat igralce, kadar pokažejo na odru res dobro delo. Pripomniti moramo, da so se igralci tudi res potrudili in da so postavili na oder postavke, ki ne bi delale sramoto tudi večjim odrom. V igral-ski družini je doma veselje in volja do dela in do požrtovalnosti. Skoraj vsi člani so zaposleni pozno v noč v svojih poklicih in zvečer rade volje žrtvujejo mnoge ure inženirnemu delu pri igralnih vajah. Ne strahajo se ne kasnih ur in tudi ne slabega vremena in dolge poti do svojih domov. Za svoj trud bi zaslužili, da bi jih hodili gledat tudi Ljubljanci, ki ob nedeljah ne vedo, kam bi se napotili. Imeli bi mešani lep izlet v Stično, podprli bi strem-ljenje naše igralne družine in se tudi izvrstno zabavali. Zveze z vlaki so odlične. Ne bomo po imenu navajali posameznih

Skrivnosti iz Talijinega hrama

III.

Naša želja po izmeničnem gostovanju Ljubljana—Maribor v spomin na Cankar-ja je na najboljši poti do ureditve. Mariborčani pridejo s Cankarjevimi »Kraljema na Betajnovci« že 7. februarja v Ljubljano, Ljubljanci pa jim ta obisk vrnejo s Cankarjevimi »Hlapci tri dni kasneje.

To niso nobene skrivnosti več. Velika tajna pa je na obeh straneh vprašanje, kako bo Ljubljana sprejela Maribor. To vprašanje bi bilo še bolj zagmetno, če bi se obe gostovanji vršili istega večera in bi odločala medsebojna tekma. Tako pa je ponostavljeno stališče Maribora na-pram Ljubljani, ki tri dni prej sprejme Mariborčane, ki so na ljubljanski sprejem najbrže bolj radovedni, ker je to njih prvo gostovanje v Ljubljani, dočim so Ljubljanci gostovali v Mariboru. In sicer ne le z opero, nego tudi dramski ansambl je gostoval junija l. 1926 v »Anatolii«. Nasprotno pa se ne spominjamo, da bi bili Mariborčani kdaj gostovali v Ljubljani; vemo pa, da so posamezne želje ostale sploh brez odmeva. Pr v čast današnje velike Ljubljane bodi povedano, da te presiranje do Maribora spada še v dobo,

ko se je Ljubljana res preveč zapirala napram manjšim mestom in je imelo celo na polju gledališke umetnosti svojo ceno samo ono blago, ki je bilo priznано kot pristno ljubljansko. Da so ti časi, spominjajoči na Bleisovo dobo in poznejše prvaštvo iz Narodnega doma, hvala bogu že za nami, to priča med drugim naraščajoče zanimanje poideincev, članov ljubljanske opere za predstave v Mariboru, ki je dal Ljubljani še nekaj celo prvovrstnih moči, ki pa so svojo kariero začeli na mariborskem odru.

Že to so dejstva, ki bi morala zadostovati, da Ljubljana danes s čisto drugimi očmi zre na več ko polovico manjši Maribor. Ne le za na videz pristren sprejem, ampak zares očetovsko ljubeti sprejem Maribora pa ima Ljubljana še prav poseben povod. V gostovanju Maribora v Ljubljani sprejme namreč oče svojega otroka. Tam, kjer danes igrajo pristno slovensko opereto Gorinské-Jirankovo »Vse za šalo«, na tem odru in pod tisto streho so pred 20 leti osorej igrali takratni gospodarji tega posloplja. Niti sicer selo agimo mariborsko »Dramatično društvo« tedaj še ni slutilo, da se ta oder kdaj spremeni v »Narodno gledališče«. Tega si ni bilo gotovo niti še pol leta pozneje, ko je skiciralo prvo anketo za ustanovitve poklicnega gledališča v Mariboru.

Ljubljana pa je s tem preobratom ra-

čunala že pred to prvo mariborsko gledališko anketo. Naši (Ljubljanski kulturni revolucionarji na čelu jim Hinko Nušić niso (pri izpremembi nemškega gledališča) mislili samo na Ljubljano, marveč tudi na Celje in Maribor. Glede Maribora pa so morali opazovati še »barometere« v Parizu, kjer se je odločevala usoda Maribora. Šele v začetku julija 1919 je politični barometer kazal stanje ugodno za prvi naskok na nemško gledališče. Ponudili so se kot »gostje«, kar za tri predstave. Bili so sprejeti z opazko zadnjega pred-sednika »Teater Kasino Vereina« dr. Oro-sla »ker se ne more uprteži. Seveda se Nemci niso mogli več uprati, ker so tudi oni že slisali, koliko je med tem za nje bila ura v Parizu.

Pa za to 20letnico Narodnega gledališča v Mariboru »ima još vremena«. Med tem bi naše Ljubljance ne rad opozoril na dejstvo, da se je mariborsko Narodno gledališče dobra dva meseca po tem »gostovanju pričelo zopet z Ljubljancem, katerih glavni, stari temelji so še sedaj v Mariboru. Pa tudi to, kar je dr. Brencić naknadno vcepil in vzgojil svojakega, je v družbi ljubljanskega prevnstva vredno res očetovskega sprejema pod streho našega (Ljubljanskega) Talijinega hrama.

Kaj pa Cankar? Mar on v teh gostovanjih ne združuje dveh kulturnih žarišč v enotno narodno proslavo njegovega spo-mina?

10.000 gledalcev je dosedaj v Ljubljani občudovalo največji filmski umotvor

KINO ROBIN HOOD MATICA

Film, ki je po vsem svetu dosegel največji uspeh. Starši! Privoščite tudi svojim otrokom (šolobveznim) ogled tega filma. Hitite, samo še par dni na spored! Danes ob 16., 19. in 21. uri, na praznik dop. ob 11., ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

SHIRLEY TEMPLE OTROK IZ PREDMESTJA!

KINO SLOGA, tel. 27-30. Danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 10.30, 15., 17. in 21.

DNEVNE VESTI

— Ali bodo zgradili Italijani hidrocentrale na Drini? Vprašanje zgraditve velike hidrocentrale na Drini je prišlo v zaključno fazo. Nekaj velikih italijanskih elektrotehničnih konzorcij je že proučilo vprašanje in baje zaprosilo za dovoljenje, da bi smel hidrocentrale zgraditi. Investicije bi znašale okrog 150.000.000 din, ni pa še znano, da li namerava italijanski konzorcij ustanoviti za izkoriščanje nove hidrocentrale v Jugoslaviji posebno delniško družbo.

— Diplomiran je bil te dni na agronomsko-šumarski fakulteti beograjske univerze Ivan Pipan, sin uglednega poselnika iz Vižmarja. Mlademu inženjerju iskreno čestitamo!

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana dr. Karl Bernik, zdravnik v Ljubljani in dr. Ljilja Baraga, zdravnik na Rakeku, izbrisana pa sta bila zaradi preselitve dr. Viljem Schwab, zdravnik na Jesenicah in dr. Vaso Savič, upravnik zdravilišča v Topolšici.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 25. januarja je bila svinjaka in parkljevka na 98 dvorcov, steklina na 1, svinjska kuga na 22, svinjska rdečica na 6, in kuga čebelarje zalege na 1 dvorcu.

„SLAVČEVA“ maskerada

na pustno soboto 18. februarja 1939
HOTEL »METROPOL-MIKLIČ«

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 9, z dne 1. februarja objavlja uredbu o pravnih fakultetah univerz v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, dopolnitve člena 4. pravilnika o dokladi za terensko delo uslužbenecov ministrstva za finance, spremembo člena 21. pravilnika o carinskih posrednikih razglas o sklicanju banskega sveta, razglas o odobritvi proračuna Kmetijske zbornice dravske banovine za leto 1939, odredbo o spremembi v mojstrski izpitni komisiji pri Zbornici za TOI v Ljubljani in razne objave iz »Službenih novic«.

V soboto 4. februarja ob 8. vsi v Delavsko zbornico na I. LEGIJONARSKI PLES!

— Prošnja železniški upravi. Ze v soboto se je odpravila na Gorenjsko precej smučarjev, še več pa v nedeljo. Iz Planice in Kranjske gore se vrača večina smučarjev s prvimi popoldanskimi in večernimi vlakom. Mnogi na Jesenicah prestopijo v brzovlak, tako da so doma že ob osmih zvečer. Železniška uprava bi morala računati s tem, da se vračajo iz Ratače in Kranjske gore z enim ali dvema vlakom smučarji, ki so se odpravili tja s štiri ali petimi vlaki. V nedeljo je bil vlak, ki odhaja iz Kranjske gore ob 17.20, tam tako natrpan, da se niti sprevodnik ni mogel preriniti skozi množico smučarjev. Smučarji niti stati niso imeli kje. Železniško upravo prosimo, naj da v takih primerih na razpolago še nekaj vagonov, da smučarjem ne bo treba stati med vožnjo in prerivanju se.

Danes ob 20., jutri ob 14³⁰, 17³⁰ in 20³⁰, »Parada smrti« in »Neodoljivi«.

Hans Söhnker in Any Ondra
KINO MOSTE

— * Se štirje odkupi osnutkov za spomenik Viteškemu kralju. Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju v Ljubljani je na svoji seji dne 27. t. m. sklenil, da se izven razpisanih odkupov, odkupijo še štirje osnutki za odkupno ceno po 3.000 din in sicer oni, ki so bili predloženi pod geslom: »1234. Odbor poziva avtorje, da mu do 10. februarja sporočijo svoje naslove, ako pristanejo na to, da se njihovi osnutki izven razpisanih pogojev odkupijo po 3.000 din in to z vsemi pravicami, ki so v razpisu navedene za ostale odkupe. Odbor obenem poziva vse avtorje osnutkov, ki niso bili odkupljeni, da jih dvignejo dne 6. februarja v Jakičevem paviljonu v Ljubljani.

— Smučarji! Pozor! Razpis nagradnega natečaja. Oskrbnica Doma na Komni razpisuje nagradni natečaj za najboljši spis ali članek o lepoti smučarskega življenja na Komni. Članek naj opozarja v nevezani obliki na nepriljubljen način le na resnična dejstva kot so: idealni smučski tereni, odlične snežne razmere, izborna prehrana in udobno bivanje. Rok do 15. II. t. l. Članek naj ne bodo krajši od 50 vrstic. Pisec najboljšega članka dobi kot nagrado pravico do 14 dnevne brezplačne bivanja v domu. Podrobnejše informacije daje: Uprava Doma na Komni, Sv. Janez ob Boh. jezeru ali pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova c. 4-1.

— Pravilnik o uporabi sredstev iz fonda za podpiranje združništva. Kmetijski minister je izdal pravilnik o uporabi sredstev fonda za podpiranje združništva. Pravilnik obsega podporo Združenim zvešam za stroške revizije, podpore za pospeševanje produktivnih združenj, podpore za združne tečaje in statistiko ter podpore za utrjevanje rezervnega fonda Združenih banke. Fond upravlja kmetijski minister. — Vprašanje skupnega davka na promet z žitom. V Novem Sadu je bil večer konferenca delegatov beograjske, oslovske, petrovargradske in novosadske trgovske zbornice glede skupnega davka na promet z žitom. To vprašanje se obravnava že več let. Včeraj je bil dosežen sporazum, da se bo zahtevala izprememba

davka na poslovni promet s žitom in da se določi posebna oblika skupnega davka na promet z žitom.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nekoliko hladnejše vreme. Včeraj je deževalo v Zagrebu, Visu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru in Dubrovniku 16, v Splitu 14, na Visu 11, na Rabu 10, v Sarajevu 6, v Beogradu 5, v Ljubljani 4,4, v Zagrebu 4, v Mariboru 1,7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,8, temperatura je znašala -1,6, na aerodromu -5,5.

— Nesreče. Iz Koroške Bele so prepehali v bolnico zidarja Antona Metelka, ki je bil zaposlen pri gradbeni tvrdki »Sloga«. Nanj se je prevrnil železen vagonček, ki mu je zlomil desno nogo. — Pekovski pomočnik Ivan Trampuš iz Trilca je padel s kolese in se hudo potolkel po glavi. — S kolese je padel tudi čevljar Jože Oblak iz Zirov in se potolkel po obrazu. — Na triletnega carinikovega sinčka Hotimirja Bigica iz Ljubljane pa so na domačem vrtu padla žlezna vrata, ki so ga poškodovala na glavi tako močno, da so ga morali odpeljati v bolnico in da je njegovo življenje v nevarnosti.

— Vlom v Florjanskem vrhu. V Florjanskem vrhu pri Gornjem gradu je odnesel bankovec za 1000 din, srebrno moško uro, pomono moško obleko iz modrega sukna, dva suknjiča, usnjeno denarnico z 220 din in več parov moških čevljev. Orožniki domnevajo, da je bil na delu že dolgo zasledovani cigan Janez Hudorovič, ki se navadno potika okrog Sv. Jakoba ob Savi.

Iz Ljubljane

— Iz Skladatelj Anton Lajovic ima toliko raznovrstnih in odličnih kompozicij za različne panoge glasbenega udejstvovanja, da se lahko sestavi iz njegovih del reprezentativni koncertni spored visoke umetniške vrednosti. Tak spored je sestavila Glasbena Matica za slavnostni koncert, ki ga bo priredila v proslavo Lajovicove 60letnice v ponedeljek dne 6. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Na koncertnem sporedu so simfonična dela za veliki orkester, skladba za ženski zbor in simfonični orkester, cela vrsta samospelov in 7 različnih mešanih zborov. Koncertni spored izvajajo: Jože Gostič, Valerija Heybalova, operni orkester, Orkestralno društvo Glasbene Matice in Matični pevski zbor. Dalje sodeluje tudi prof. Marjan Lipovec kot govornik in pianist. Koncert vodi ravatelj opere g. Mirko Polič, ki uživa velik ugled in sloves kot dirigent. Koncert bo v ponedeljek 6. t. m. ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz 20 let svobode na našem morju. Pod tem naslovom bo v soboto 4. februarja ob 20.30 v društvu »Soča« prikazal v salonu pri »Levu« naš dobro znani in odlični predavatelj g. Viktor Pirnat razvoj dogodkov ob rojstvu naše svobode na Jadranu, vso obupno revščino početkov našega pomorstva v novih razmerah ob drobcu velike dedščine, ki smo je bili mi najmanjše deležni, odlično delo neuklonljivih potomcev naših starih pomorcev in današnje stanje med Rečino in Bojano. Kakor vsa druga Sočina letošnja predavanja, je tudi to posvečeno zgodovinskemu upravljanju te važne panoge ob 20-letnici Jugoslavije. Vabljeni člani in prijatelji društva. Vstop vsem prost. 45-n.

— Iz Na pustno soboto 18. febr. priredi Akademski skupina SPD planinski ples v vseh prostorih Trgovskega doma. Veliki in Mali podi. Spodnji dvorani bosta nudili bolj zložitim turistom prijetno zatišje in veselje ob zvokih New Star Jazz. Navdušeni prijatelji gora pa bodo krenili čez Prag na Kredarico in v Staničovo zavetišče, tu bo igral šramel, povsod pa bo dosti jedade in pijske po zmernih cenah. Obleka planinska brez okovank. 44-n.

— Iz šentjakobčani ponove Haškovega »Dobrega vojaka Švejk« na svečeno ob 20.15. Igra je dosegla pri vseh dosedanjih uprizoritvah izreden uspeh in so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane. Ker je odšlo tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic, kupite te že v predprodaji.

— Iz Predavanje Prirodoslovnega društva. V torek 7. februarja bo predaval v mineraloški predavalnici univerze g. doc. dr. Oskar Reya o vplivu klime na človeka pod naslovom »Klima in kultura«. Med čimtelje, ki v tem pogledu vplivajo na človeka, so najvažnejši temperatura, bloški vplivi sončnih žarkov in zračni pritisk. Svoja bloklmatična izvajanja bo predavatelj ponazorjeval s slikami. Začetek ob 18.15.

— Osnutki za spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. so na ogled vsak dan v Jakičevem paviljonu.

— Iz Na pustno nedeljo popoldne 19. februarja se bo vršil pustni korzo v Ljubljani. Cenjene dame in gospode naprosmo, kdor ima veselje za sodelovanje naj se prijavi na naslov »Prireditelj pustnega korza v Ljubljani«. 47-n.

— Iz V počenjenju g. Gerde Bader, sta darovala g. Adolf in Oton Loran, trgovca na Gosposvetski cesti 13, 200 din za mestne reveže. Mestni socialni urad je pa v znamenje teh daril položil na krsto dva venca s trakovi v mestnih barvah. Darovalcem se mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje. Počastite rajne z dobri mi deli!

— Iz V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciskanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, torej ne več na Starem trgu. — Samo kvaliteta optika.

— Iz »Kam grevi? Na plesno prirediteljsko društvo nižjih mestnih namestnikov v Ljubljani. Hotel »Metropole«. Začetek ob 20. uri. Igra jama. Obleka promena.

Vstopnice ni, le prostovoljni prispevki se hvalečno sprejemajo. Za blagotnost naklonenost in obilen obisk se priporoča odob. 40-n.

— Iz Tiskovna mehanika orodja. Oni dan je detektiv ustavil na Tyrševi cesti 30letnega Lesca Podborika, ki je nosil v nahrbtniku celo zalogo finega mehanika, ga orodja. Na vprašanje kam je namenjen s orodjem, pa se je znal Podboršek spretno izvit, tako da mu je detektiv verjel. Šele naslednji dan se je izkazalo, da je bilo orodje, v vrednosti 2000 din, ukradeno mehanikemu mojstru Jožetu Mraku s Vica Podborika, ki je znan tat, zasledujo.

— Iz Zasledovan vlomilca. Pred dnevi so skušali tatovi vlomiti v trafiko na Taborski kar se jim pa sprito čuječnosti varnostnih organov ni posrečilo. Vlomilci, oboroženi s krampi, so pred stražniki silno pobegnili, a so stražniki dala takoj prijel in ju odvedel v zapor. Peto je odnesel samo 35letni France Šušteršič, bivši mesarski pomočnik, doma iz Sp. Hrušice in pristojen v Dobrunje. Šušteršič, ki ima na vesti še druge vlome in tatvine, je najhiti pobegnul v Zagreb.

Živilski trg

Ljubljana, 1. februarja
Proti pričakovanju je bilo danes manj prometa na trgu kakor običajno. Okoliščini in Trnovčanke so nekoliko slabše založile zelenjadni trg kakor prejšnje tržne dni, najbrž zaradi mraza. Sicer bo pa domača zelenjava kmalu pošla.

Nobene spremembe pa ni v prodaji zelenjave na stalnih stojnicah; dalmatinske cvetače in solate je še vedno mnogo na prodaj poceni kakor pred tednom. Odkar se je cvetčica pocenila na 3 din kg, se je konzum zelo povečal, kar kaže, da bi gospodinje mnogo bolj kupovale tudi druge vrste živil, če bi bila cenejša.

Doslej je bil perutninski trg vselej slabše založen z jajci, danes je pa bilo že na izbiri jajc kakor prve pom. mesece. Znan je ljudski rek o dnevu sv. Neže, »ki letos še posebno drži, ker je kopno in se kokaš, še lahko pasejo. Jajca so se nekoliko pocenila, vendar so še vedno precej draga. Povprečno so po dinarju komad ali 11 komadov po 10 din.

Iz Zagorja

— Prostovoljna gasilska četa je imela v nedeljo v kino dvorani svoj redni 31. občni zbor, ki je bil precej živahen. Iz poročil posameznika, da šteje četa 43 aktivnih, 6 častnih, 6 rezervnih in 99 podpornih članov. Kljub izdatkom za popravilo gasilskega doma in nabavi gasilne lestve za ceno 6750 din je četa gospodarsko aktivna in ima precejšen prihranek naložen v hranilnici. Vsem bivšim funkcionarjem je bila izglasovana razrešnica. Uprava in nadzorstvo sta bili voljeni po sporazumu z vzklikom in sicer so predsednik Klum France, Medved Anton, poveljnik, Savšek Radomir, njegov namestnik, Ule Anton, tajnik, njegov namestnik pa Kalan Jože, blagajnik Turk Jože z namestnikom Mrnuhom Ivanom. Oddejni vodje so Rožar Andrej vodja brizgalne, Motnikar Ferdo vodja plezalcev, Kržnik Ivan vodja samaritanskega odseka, orodjar Plaznik Edvard in Krautberger Avgust, v nadzornem odboru so pa Mrnuh Lavoslav, Koprivce Mirko, Rozina Franc, Hovevar Ivan, Zibret Karl in Lepičnik Jože. S tem odborom je po daljšem času podana osnova za ugled in nemoten razvoj krajevnih gasilskih čet.

— Osebnosti. Namestu premeščene učiteljice toliške šole gđ. Elize Zgurjeve je sem imenovan in bo v kratkem nastopil svojo službo g. Korošec Marija iz Jurklostra. Na mestansko šolo pa je imenovana nastavnica meščanske šole gđ. Volk Cecilija iz Ljubljane, s čimer bo omogočen nekoliko izdatnejši pouk na tem zavodu. Toda kljub temu v tej moči še primanjkuje.

— da je bil premeščen v Zalog pri Ljubljani sokolski matrikar g. Velepič Stojan, železniški uradnik na naši postaji. Odhodnice v rudniški restavraciji se je udeležila velika družba njegovih prijateljev in reči je treba, da si je doslej le malokateri v dveh letih, kolikor časa je g. Velepič bival med nami, pridobil toliko odkritih prijateljev. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo zadovoljstva. Na njegovo mesto je imenovan prometnik g. Blaž Globočnik iz Ruš.

— Nova cesta na Lokah je deležna vedno pogostejših kritik, ker se kaže, da je preozka, čeprav je pet metrov široka. Če pa pomislimo, da je podobna visokemu nasipu, je takoj jasno, da se bodo tu pripetile številne nesreče pri ogibanju vozil, če bo to sploh kdo tvegaj. Kakor je most pri Kofelu odličen v konstrukciji, zgrajen v hitrem času in cenen, tako je v svojo sedemdesetstotno širino prave nasprotje petmetrske širine omenjene ceste, ki predstavlja neumevanje cestnega ali katerega koli odbora za sodobne prometne naloge. Novo cesto bo na vsak način treba razširiti na sedem metrov ali pa na obeh straneh zgraditi oporno zidovje, kar pa bi stalo mnogo denarja. Ukrepite nekaj, preden bo nesreča tu!

— Zanikanje na elektrifikacijo okoliških vasi neprestano raste. Posestniki iz Zavin, Vrha, Čolmiše in Sv. Urha z bližnjimi selišči prav resno razmišljajo, kako bi na najbolj ugoden način bili deležni toka za razsvetljavo in pogon strojev. Naše električne zgradbe nimajo rezervnega denarja za instalacije te vrste, prav tako tudi občina ne more dati velike, zato bi bilo na mestu, da ustreže okoličanom banovina z izdatno subvencijo, česar se prizadeva upravičeno nadejajo. Dolina in najbližje vasi so že vse elektrificirane.

Iz Litije

— Otvoritev nogometne sezone. V nedeljo smo imeli pri nas prvo nogometno tekmo v letošnjem koledarskem letu. Igrarje je bilo popolnoma suho, saj vsa dolina ne premore snega, čeprav smo šele sredi zime. Tekmo je igralo naše moštvo SK Litije proti enajstorki SK Svobode iz Ljubljane. Tekma je bila precej zanimiva, mestoma tako ognjevit, da je moral sodnik reducirati tako domačo kakor tudi vrsto gostov za enega prevetnega in premalo sportnega vitezja. Zmagali so Ljubljanci z rezultatom 3:2. Po tekmi so prireditelji Litijani simpatičnim Ljubljancem podarili večer. Svobodaši so se izkazali za prijetne družabnike. Izvajali so prijeten program in splošno zadovoljstvo občinstva. Najbolj so bila všeč izvajanja Ljubljancana g. Roglja. Prav je, da se oglašujejo stiki med našimi sportniki in gosti.

— Pedagoška akakurcija. Prosvetno ministrstvo je omenalo v vsakem banovinskem mestu posebno polikuzno šolo. Ljubljansko polikuzno šolo vodi pedagoški vodja g. Rudolf Kobličica, ki je bil pred imenovanjem na bežigrasko šolo učitelj na litijski meščanski šoli. Na decembrskem zborovanju JUU, ki se je vršilo v Litiji,

so sklenili naši učitelji, da si bodo ogledali bežigrasko šolo v soboto 11. februarja. To pot si bo ogledala šola prva skupina, ki se je ob zborovanju zaznamovala na posebni prijavni polji. Za ogled naše prve polikuzne šole vlada med učiteljskimstvom precej zanimanja.

Naša hokeyska reprezentanca je davi odpotovala

Svetovno prvenstvo v hokeju je bilo že enajstkrat in skoraj vedno je zmagala Kanada

Ljubljana, 1. februarja.
Živahno vrvenje je vladalo davi na glavnem kolodvoru. Deset postavnih fantov, v katerih si na prvi pogled spoznal sportnike, je neestrno čakalo na prihod beograjskega brzovalca: naša državna reprezentanca v hokeju na ledu je prvi odhajala na tekmovalno za svetovno prvenstvo. Ko je privozil vlak na postajo, so se odprla okna udobnega pulmana, mahanje z rokami je oznanilo, da je v vagonu zagrebški del reprezentance v spremstvu funkcionarjev drsalnega saveza, podpredsednika Šuputa in tajnika Penkale. Ljubljancani so se jim takoj priključili s potovalnim vodjo g. Vodiškom na čelu. Nobenega ni manjkalo — nekaj nenavadnega pri naših reprezentancah. Kmalu je dal prometni uradnik znak za odhod. Mahanje z robc, številni prijatelji so še zadnjič želeli obilo uspeha v Švici, gromki trikratni zdravo reprezentantov in brzec je izginil za ovinkom skladišnega ogradja nasproti Bleiweisove ceste.

Državno reprezentanco zastopa moštvo Ilirije v postavi Riher, Pogačnik, Zitnik, Gregorič, Pavletič, Eržen, Gogala, Lombar, Kacič in Popovič, za rezervo so določeni Zagrebčani Stipečič (ZKD), Berghauer (Hašk) in Belak (Marathon). Drsalni savez je tik pred odhodom nabavil lične reprezentančne dresove iz državnih barvah: modro jopice, bele hlače in živo rdeče nogavice. Na jopi je državni grb. Naša ekspedicija bo jutri zjutraj prispela v Curih, že naslednji popoldan pa bo ob 15. nastopila v otvoritveni tekmi proti najhujšemu nasprotniku, Češkoslovski, ki velja za najresnejšega kandidata za naslov evropskega prvaka. Zvečer bosta sledili še dve tekmi in sicer

med Švico in Litvijo ter Madžarsko in Belgijo. Istočasno se bo svetovno prvenstvo začelo tudi v Bazlu in sicer je na sporedu ob 15. tekma med Nemčijo in Finsko, ob 20. pa Kanada: Nizozemska in Amerika: Italija. Izločilne tekme bodo nadaljevali še v soboto in nedeljo. V Curihu bodo igrali v soboto ob 15. Češkoslovška: Latvija, ob 20. Švica: Jugoslavija in Anglija: Belgija, v nedeljo ob 10.30 Latvija: Jugoslavija, ob 15. Anglija: Madžarska in ob 20.30 Češkoslovška: Švica, v Bazlu pa v soboto ob 15. Poljska: Nizozemska, ob 16.30 Italija: Finska, ob 20.30 Nemčija: Amerika, v nedeljo ob 10.30 Kanada: Poljska, ob 15. Amerika: Finska in ob 16.30 Nemčija: Italija. Jugoslavija igra v B skupini skupno s Češkoslovsko, Švico in Latvijo. V finale bosta prišla prvo in drugoplasirani.

Svetovno prvenstvo je bilo enajstkrat in je skoraj vedno zmagala Kanada in sicer 1. 1924 v Chamonixu, 1928 v St. Moritzu, 1930 v Berlinu, 1931 v Krynici, 1932 v Lake Placidu, 1934 v Milanu, 1935 v Davosu in 1937 v Londonu. Ostali svetovni prvaki so bili 1. 1933 in 1938 v Pragi Amerika ter 1936 v Ga-Pa Anglija. Evropski prvaki so bilo doslej Čehi 6 krat, Angličji in Švedi po 4 krat, po dvakrat Avstrija, Nemčija in Švica, po enkrat pa Belgija in Francija. Svetovno prvenstvo je bilo odigran prvič 1. 1924, evropsko pa že 1. 1910 in si je tedanja Češka pred vojno dvakrat priborila naslov evropskega prvaka.

— DKSK »Edinstvo« ima danes ob 20. uri redno sejo v restavraciji »Novi svet« na Gosposvetski cesti. Obvezno za vse od, borknike.

Žužemberški poštno vrečo so našli

Našel jo je slučajno mesar Stanko Rudolf v Stični — Denarja ni nikjer

Stična, 1. febr.
Pred mesecem se je pripetil na križpotju pri Krki čuden dogodek. Bilo je še precej snega in cesta od Žužemberka do Stične, kamor hodijo ljudje na postajo in tja odvažajo tudi pošto, še ni bila preorana. Zato so pošto vozili s sanmi in ne z avtobusom, kakor običajno. Tudi tistega dne so odpravili pošto s sanmi. Proti večeru pa se je javilo več potnikov in zaprosili avto podjetnika g. Vehovca, naj bi jih prepeljal na stiško postajo. Ker so bili med tem cesto že očistili, je avtoprevoznik res pognal do Stične. Med potjo blizu Krke so srečali voznika Stanka Gliho s sanmi in avtoprevoznik g. Vehovec mu je vnel, naj ustavi, da bo sam prevzel pošto od njega. Res so prenesli vso pošto s sanmi na avto. Dospevši v Stično pa so opazili da je izginila denarna vreča. V njej je bilo precej pisemske pošte, zlasti priporočeni pismen in tudi 13.500 din. Vse so preiskali, a zaman. Tudi niso mogli ugotoviti, če je izginila poštna vreča med preklada njem ko je avto dohitel sani, ali že prej ali pa morda ko je šel g. Vehovec javit v tukašnji urad, da je pripeljal pošto. Pošta je odredila preiskovalno komisijo,

ki pa ni mogla ugotoviti, kam je izginila denarna vreča. Sicer pa ni bila poštna uprava prav nič oskudovana, saj je prevoznik pošte g. Vehovec takoj pristal na poravnava škodo. Tudi tukašnji orožniki so napeli vse sile, da bi prišli tatu na sled. Kakor je na poštah običajno, so v Žužemberku zabeležili vse tisočake, preden so jih spravili v poštno vrečo. Naši orožniki so sporočili vsem poštnim uradom pa tudi drugim oblastvom njihove številke.

Po enem mesecu vestnega, a brezuspešnega iskanja pa so slučajno našli poštno vrečo. Našel jo je mesarski pomočnik g. Stanko Rudolf. Po cesti gredeč je stopil v gozdček, blizu kolodvora v Ivančni gorici. Pod neko smreko je našel poštno vrečo. Fant je sporečil to orožnikom in takoj je odšla v gozdček patrulja. Vreča je bila prezezana. V njej je manjkal edino paket z denarjem. Nedotaknjene pa so bile vse ostale pošiljke. Vreča je bilo še 8 omostov pisemske pošte. Poštno vrečo so prenesli potem na tukašnji pošto in odpravili pošto na naslove. Tako bodo prešli zdej naslovni pošto s precejšnjo zamudo. Orožniki vestno iščejo tatu. Nekoga, ki bi utegnil priti v pošte, imajo že na sumu.

Za Binkošti na Oplenec

Ljubljana, 1. febr.
Izlet pripravila šentpeterska CMD. Kakor smo že javili v časopisu, sta se šentpeterska ženska in moška podružnica CMD odločili, da tudi letos organizirata velik romarski izlet na Oplenec. Želje po ponovitvi izleta so bile izražene že lani. Toda jeseni se za izlet ni bilo mogoče odločiti, zato pa se hoče prireditelja letos tem temeljite pripraviti, da bo izlet po lani pridobljenih izkušnjah čim bolj organiziran. Da se olajša delo odboru, je potrebno, da se udeleženci čim prej prijavijo. V Ljubljani sprejemajo prijave in vplačila ter dajejo vsa potrebna pojasnila: gđ. blagajničarka v Bonafeti trgovini v Selenburgovi ulici, dalje Nilka Potočnikova, Slomškova 17, Angela Tomšetova, Slomškova 21, Tone Čotar, urad. Pokojniškega zavoda, Obirska ul. 6. g. Albin Turk, Vidovdanska, g. Saša Lesar, uradnik tov. Prešeren v Kranju za Kranj in okolico g. Vinko Pirc, tovarnar Lipnica p. Podnart za Kropo-Kamnogorico in Dobravo, g. Anton Fister, posest. sin Ošije p. Podnart za tamonjsko okolico. Prihodnje dni bomo javili imena poverjenikov iz ostalih krajev. Prijave morajo vsebovati rojstne podatke, bivališče pri državnih uslužbenih številkah legitimacije, pri članih Nabavljalne zadruge številko članske knjižice.

Romanja se lahko udeleže tudi nečlani CMD prav gotovo pa ni velika žrtve, če se vsakdo včlani pri tej stari narodno-obrambni družbi, saj znaša letna članarina samo din 12.—. Vožnja z brzovalkom in avtobusom iz Ljubljane na Oplenec in nazaj stane v II. razredu din 280.— v III. razredu pa 200 din. Prehrana (2 večerji zajtrk in kosilo) bo stala 35 din, prenočišča pa bo od 15 do 50 din. Da omogoči vsakomur udeležbo, bo prireditelja omogočila vplačevanje v obrokih. Izven Ljubljane pa lahko vplačate ves znesek ali obroke na račun pri čerkovnem uradu štev. 14355. Sport. Ljubljana. Pisite po položnice k g. Alb. Turk-u, Ljubljana, Vidovdanska c. Ali kupite golico na poštne uradu, napišite ime in številko računa, ter nakažite znesek. Za prijavitelje izven Ljubljane, ki bivajo stran glavne proge, bo zaprošeno za polovično vožnino do glavne proge. Banska uprava bo naprošena, da dovoli izredni dopust uslužbenecem, ki pojdejo na Oplenec, in da se jim ti dnevi ne bi vračunali v redni dopust. Enako bo zaprošena zbornica za TOI, da dobe dopust trgovski nastavljeni.

Za vse udeležence bo vajel vrstni red

prijave, kdor se bo prej prijavil, bo imel številko po vrsti prijave v vlaku kakor v avtobusu — vrstni red velja za tja in nazaj. Naš (poklonitveni) posebni brzovalak bo odpravil kot druga garnitura večernega brzovalca v soboto dne 27. maja ob 20.20 iz Ljubljane. Iz Zemunba in v nedeljo zjutraj zavil naravnost v Mladenovac, odkoder bodo udeleženci z avtobusi pripeljani na Oplenec. Prevoz z avtobusi se bo izvršil v treh, morda v dveh skupinah. Vsaka skupina bo ostala 3 ure na Oplenju, da si bo vsakdo ogledal lepote kraljevske zadružbine in zgodovinskega kraja, ter se poklonil v kripti manom Viteškega kralja in njegovih slavnih prednikov. Po poklonitvi in ogledu se vrnemo v Beograd na binkoštni ponedeljek in ogledamo znamenitosti Beograda — popoldne pa Avalo. Zvečer odpravljamo posebni brzovalak iz Beograda, da bomo v torek dopoldne spet v Ljubljani. Vse nadaljne informacije bodo sledile v »Slovenskem Narodu« vsako sredo.

8 filmskega platna

— Kino Union: Njen prvi ples. Francoski film, glede katerega je bila svetovna kritika soglasna v sodbi, da je filmska umetnina. Bil je nagrajen v Benetkah, občinstvo ga je sprejelo z navdušenjem, Ljubljana je dolgo čakala nanj in ga je le dočakala. Zgodba je taka, da sama na sebi vzbudi v gledalcu pozornost že v začetku. Potegne za seboj, kakor pravimo, in tako mora biti zgodba v filmu, ki naj bo dober. Francozi so mojstri tudi v izbiri sižeja. Američani poščejo za velike filme razsežne po zunanjih okolnostih in frapantnih dogodkih privlačne snovi. V vsakem takem ameriškem filmu je končno nekaj blufa. Francozi, ki imajo tisočletno kulturno tradicijo, so globlji in zrejši. Sto let literarne psihološke kulture imajo za seboj, prodirli so do zadnjih kamric človeškega srca, kar danes znajo, vedo in vrednotijo je plod stoletnega kulturnega razvoja, zato more samo primerno kultiviran človek s pridom uživati produkte francoskega ustvarjalnega genija. »Njen prvi ples« je tak film, ki ne bo zadovoljil ljudi, ki nimajo občutka in daru za dojetje vseh subtilnih manifestacij človeškega duhovnega bivanja. Režija Juliana Duviviera je povsem originalna in odlična v tem filmu je režiser dosegel sintezo dovršene filmske tehnike z evropskim du

Iz Poljčan

— Odhodnica priljubljenega vzgojitelja. Te dni se je poslovil od nas priljubljeni vzgojitelj, učitelj g. Bogdan Zolnir. Ko ma leto dni je bil pri nas, toda zaradi svojega prikupnega vedenja in dela v 80-ih in izven nje si je osvojil na mah srca in naklonjenost vseh tukajšnjih krogov in vsem je žal, da je tako hitro odšel. Njegova prisrčna odhodnica pri Vodeniku je bila priča in izraz resničnega in iskrenega bratstva in prijateljstva. V imenu planinskega društva se je od svojega odhodnika poslovil brat tajnik, brat staros' pa v imenu Sokola. Slednji je poudaril, da smo z njegovim odhodom izgubili vestnega učitelja, vneta Sokola, ki ga bo predvsem pogrešala tukajšnja sokolska deca, ki ji je bil zgleden vaditelj in vzgojitelj, izgubili pa smo z njim tudi spretnega družabnika in dobrega tovariša. Čeprav nam je težko ob slovesu, mu želimo vso srečo, tem bolj, ker vemo, da je odšel, da si ustvari svoj dom. Tolaži nas tudi dejstvo da bo prav tako drugod tvoren in delaven, kakor je bil pri nas in v tem smislu mu želimo mnogo uspehov.

TRGOVSKI TALENT

Jurček: Gospodična obljubili ste mi poljub, če bom ves dan priden. Vzgojiteljica: Da, Jurček, in svojo obljubo bom tudi izpolnila. — Dajte poljub našemu slugi, ker sem mu ga prodal za pet dinarjev.

HALO!

Kdor želi piti prvovrstno šibonilsko odlikovano vino iz lastnega vinograda, naj se oglasi v meni!

RESTAVRACIJA »LLOYD«

Sv. Petra c. 7 in v vinotoku Prešernova ul. 5
Dobra domača hrana! — Priporočila se

HALO!

5 odličnih drugih restavracijskih predstavnih na mestu domačih odličnih okusnih, kuhar s čudovitimi okusi, čigar doseganje je osvojil. Čeprav pride v vsako hišo in govori domače besednjake, vendar je v vseh okoliščinah je najzgodnejša investicija, ki prinese koristi trgovcu in kupcu.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1939

ZACETEK: 5. MARCA

60% POPUSTA NA NEMAKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

Vsa pojasnila dajejo: ZVANICNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA
Beograd — Knez Mihajlova 33-1.

In častni zastopniki:

ING. G. TONNIES, LJUBLJANA, Tyrševa 33. — Telefon 37-63 in

JOS. BEZJAK — MARIBOR, Gosposka ulica 25. — Tel. 20-97.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklita, izjave beseda Dun L. — davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

VELIKE PISARNE za večji urad, sedem velikih sob, celo drugo nadstropje na Novem trgu 3, odda za maj — Kmetijska družba v Ljubljani. 408

MALI OGLASI v Slovenskem Narodnem listu — sigurni uspehi! Beseda 0.50 par.

MEDARNA Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrsten sortiran cvetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev po najnižji ceni. Na JZT — pouzgodbu in ugotovitev

POCENILI smo znatno vsa zimska oblačila površnice. Hubertove, perilo itd. **PRESKER**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14
60 PAR ENTLANJE ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din »Julijana«, Gosposvetska cesta 12. 3. T

KLIŠEJE v NO in VEČBARVNE **JUGOGRAFIKA** SV. PETRA NASIP 23

ODDA SE V NAJEM najmoderneje opremljeno, z vsem kompletnim inventarjem, hotel, kavarna in restavracija »Novake« na Jesenicah. Natančne informacije se dobe v Radovljici, Janko Novak, tovarna pletenin. 279

URADNIKA IN ZASEBNA POSOJILA

v zvezi vezane štednje in brezplačnega zavarovanja na večletno ugodno odplačevanje, dobijo državni, samoupravni namestenci ter vpokojenci, oženjeni brez porokov. Vse informacije brezplačno pri pooblaščenca F. L. Klemen, Ljubljana Gosposvetska c. 10. Banka 1 štedionica d. d. 412

MEDENI TEDEN priredi Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani, Tyrševa c. 21, od 6. do 11. februarja. Brezplačna razstava in pokušaja medu in medice. Prodaja kontrolirane medu z znanim k »MEDVED« po znatno nižjih cenah. Vabljeni vsi ljubitelji medu in medice. 410

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk (Desetprstni sistem.) Večerni tečaj, oddelki od 1/7. do 8. in od 1/8. do 9. zvečer za začetnike in izveščance. — Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zve. Pouk se vrši od 1. do 4. meseca. Novi tečaj se prične 3. februarja. Šolnina zelo nizka. Kristofor učni zavod, Domobranska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 367

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DIESELOV ALI MOTOR NA VPOJNI PLIN 80—100 KS kupimo. Obširne ponudbe na Električno centralo Torža. 276

AKO PRODAJAS, KUPUJES OGLASUJ V MALI OGLASNIK »SLOV. NARODA« NAJCENEJŠI IZDATEK

DIESEL MOTOR 8 do 10 ks, kupim. Ponudbe: Železen, Krupnik, pošta Gor-nja Lendava. 280

BRILJANTNE UHANE od 4.000.— do 20.000.— kupi ZAJEC, optik, Stritarjeva ul. 6, Ljubljana. 417

DOPISI

POT DO SREČE knjigo in ostale informacije dobite zastoj, ako se obrnete na poznanega psihografa Karmaha, Zalec. 13.T

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO »TRIBUNA« F. BATJEL LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je

NAŠ VAL

SPOREDJI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, močni pregledi, novice in radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 4. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Otomane Sever, Marijin trg 2 že za Din 360.— ima v zalogi Modroce vrhne pod Din 180.— spodnje 260.—, dobre posteljne odeje od Din 135.— dalje. Prepričajte se sami!

Ako se ne udeležite lovskega plesa, se po mili volji naplešete lahko v

kavarni CENTRAL

kjer je danes in jutri, na praznik, ter vsako soboto in nedeljo ples in koncert. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Nova godba. Odprto oba dneva vsa noč!

Polepšala se je v enem tednu

GUBE SO IZGINILE MEHKA GLADKA KOŽA — DIVNA POLT

Gospodična Drouet je preizkusila tako presenetljivo izpremembo svoje zunanosti v 8 dneh. Čitajte spodaj njeno lastno pismo, v katerem je točno pojasnjeno, kako je to dosegla in kako lahko to doseže tudi vsaka druga žena.

»Kamaj lahko sama sebi verjamem, piše gosp. Drouet, »ko gledam svoje fotografije, stare 8 in 10 dni. Imela sem brade in gube na čelu ter okrog oči in ust. Pot je bila vela in blede. Danes me vse prijateljice občudujejo ter se ridojo zaradi gladke čiste kože, na kateri ni niti ene gube. Vsem povem, naj uporabljajo hrano za kožo Tokalon — rožnato za noč, belo pa za dan. Nekatere so se mi posmebovale, »er niso same polkusile, zdaj so pa prav tako navdušene kakor jaz.« Rožnata hrana za kožo Tokalon vsebuje Biocel, presenetljivo vitalni element mladosti, ki ga je odkril znameniti dunajski vseučiliški profesor. Uporabljajte rožnato hrano Tokalon za noč. Ona hrani in oleplava kožo med vašim spanjem. Koža postane čvrsta in re-

šena gub. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon, ki napravi kožo svežo in jasno, razkroji zaledce in zoži razširjene žilnice.

ZAJAMČENA VARNOST DENARJA. Vsaka žena, ki se posveti tej enostavni negi trih minut dnevno, lahko dobi gladko deklško kožo ter svežo, krasno polt. Rezultati so v tisočih primerih bili tako presenetljivi, da lahko damo to brezpogojno jamstvo varnosti denarja. Nabavite si še danes po eno tubo obeh krem Tokalon za hrano kožo. Uporabljajte jih 10 dni po navodilu. Če niste navdušeni od sijajnega, uspešnega rezultata, vrnite nam kremo, čeprav ste že polovico porabili in mi vam v celoti nadoknadimo vaš izdelek.

NAŠ VSAKOLETNI

SEMIENJ

z znano nizkimi cenami se prične 1. februarja

Ne zamudite ugodne prilike!

ANT. KRISPER

Mestni trg 26 LJUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

Proti škodam na Vaši lastnini (ogelj, tatvinski vlom, toča itd.) in na Vašem življenju (poškodbe udov na potovanju v hribe, na voznjah po železnici, na avtomobilih, smrt doma ali zunaj doma l.t.d.) Vas zanesljivo zavaruje

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA V LJUBLJANI, D. D. z ekspoziturnimi v Mariboru in Celju in podružnicami v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, Osijeku. Glavni sedež v Ljubljani, Gosposka ul. 12, telefon št. 21-76 in 22-76.

Nicholas Silver:

Hiša groze

Tajni vhod

V hišo sem prišel šele zvečer in ko sem prišel, se mi je zdelo čudno, da je v hiši popolna tema. Nisem vedel, kako naj si to pojasnim. In tedaj mi je naenkrat šinila v glavo misel, da je kapitan umrl. To mi je bilo kakor udarec po glavi. Saj je bil vendar tako čil in krepak, da bi bil lahko dočkal sto let. Toda čutil sem, da je mrtev, kajti sicer bi bila vsa njegova hiša razsvetljena, kakor na njegov rojstni dan. In ko sem se tega zavedel, mi je šinila v glavo misel, da bi lahko stopil v hišo pogledat in da bi vzel kaj, kar bi mi moglo pomagati — kosček srebra ali kaj podobnega, kar bi mi bil stari kapitan za svoj rojstni dan gotovo dal, če bi bil živ. Hodil sem okrog hiše, pritiskal na kljuko vseh vrat in poskušal odpreti vsa okna, toda vse je bilo zaklenjeno in zaprto.

— Vrnil sem se, odkoder sem bil prišel in tedaj sem opazil luč v knjižnici.

— To mi je vrnilo upanje. Odprl sem oknico od zunaj in pogledal v knjižnico. Videl sem vse

naslanjače pokrite. In videl sem nekoga v kapitanovem naslanjaču — dokler je bil kapitan živ. bi si nihče ne bil drznil sedeti v njegov naslanjač. Mornar se je bil med pripovedovanjem tako razvnel, da je sedel zdaj že pokonci v naslanjaču. Toda zdaj je omahnil nazaj, kakor da so mu odpovedale vse mišice.

Tedaj sem spoznal, da je resnično mrtev. In obenem sem se spomnil, da vodijo v hišo še ena vrata, vrata na tajni hodnik, ki si ga je dal kapitan napraviti, ko je bil nekoč, ko je popival z menoj, sentimentalni. Vstopil sem torej skozi tajna vrata v jašek in zlezal gori po steni.

Zunaj je divjala nevihta in ko sem zlezal v sobo, se je zunaj zablistalo in zagledal sem strahoten bel ženski obraz. Dvignil sem roke, tako sem se je bil ustrašil — a ona je kriknila. Vse to se je zgodilo ob enem samem blisku. Potem sem se hitro vrnil v jašek in zlezal po lestevici dol.

Spodaj sem malo počakal. Potem sem zlezal zopet gori in ko sem znova vstopil v sobo, sem bil prepričan, da sem sam, kajti v sobi, je bila tema. In prvo, kar se mi je zgodilo, je bilo to, da sem se nekoga zaletel. Zgrabil sem ga in podrl na tla, ker se nisem nič ustrašil, ko sem se zaletel vanj. Kriknil je tako presunljivo, da sem se zavedel in skočil hitro nazaj v jašek.

— Sam nisem vedel, kaj bi storil. Ali naj odidem ali počakam, da zavlađa v hiši zopet mir? Sodil sem, da bodo ljudje, mučeničarji v hiši, mislili, da v nji straši, ker niso vedeli za tajni hod-

nik. In bil sem prepričan, da ga ponoči ne bodo iskali.

Po teh besedah se je ozrl na oba moža in pomislil. — Nisem pa vedel, da sta v hiši dva fanta od fare. Bil sem presenečen in vhod v moje skrivališče je bil odkrit. Zlezal sem hitro dol in poskušal odpreti vrata iz hiše, toda prožina na nostrani strani je bila zarjavela, ker je dolgo ni nihče mazal. In tako se vrata niso dala odpreti. Razbili jih pa tudi nisem mogel, ker sem vedel, da je med lesom jeklena plošča. Zato sem zlezal zopet gori in poskušal priti iz jaška v kapitanovo sobo. Pa tudi tam prožina ni delovala. Toda moral sem zlestit nekam, da bi me ne zasledili kakor podgane v past. Tako sem jel razbijati po vratih v kapitanovo sobo.

Kmalu mi je šinila v glavo misel, da boste silali moje udarce, kakor sem jaz silal vaše. In gotovo bo kdo prišel dol, da bi me zadržal. Nehal sem torej razbijati po vratih. Splezal sem po lestevici gori in hotel priti skozi sobo na hodnik. Prosim vas samo, gospoda, da bi ne pozabili, da bi bil lahko enega izmed vas ustrelil. Toda hotel sem ga samo zastrašiti. Zato sem ustrelil v zrak in skočil k vratom. Toda imel sem smolo. Zgrabil me je in zdaj sem tu.

— Še eno mi povejte, — je dejal Guy Lucas grozeče. — Kdo je človek, ki ste ga zaklali? Kam ste spravili njegovo truplo?

Colfaxovi rubini

To vprašanje je dekleta in Johna Cabla tako presenetilo, da sta nehote zazijala, toda mornar se niti ganil ni. Ozrl se je srepo na Lucasa, potem je pa odkimal z glavo, rekoč:

— Ne vem, kaj bi mislile.

Lucas in Cable sta se spogledala.

— Nisem se motil, Elsa, — je dejal Guy Lucas. — To se ti je samo zdelo.

— Menda bo res tako, — je pritrdilo dekle. — Ne mogla bi ga obdolžiti, da je kaj takega storil — saj na pogled ni tako strašen.

— Njegovo pripovedovanje se zdi resnično, — je menil Guy Lucas. — Mislim, da bi ga lahko izpustili. Kaj menita?

— Seveda, toda bilo bi morda dobro, če bi ga še enkrat temeljito preiskali.

— Cemu? Da bi našli pri njem srebrni krožnik, ki ga je ukradel? Saj smo ga že preiskali, če nima pri sebi orožja.

— Ne vem, kaj bi še našli, — je odgovoril Cable. — Zato bi priporočal, da bi ga vendarle še enkrat preiskali.

— Cemu? — je vprašal Lucas nekam osorno. — Ker je napravil kisel obraz, ko sem predlagal, da bi ga še enkrat preiskali, — je odgovoril Cable mirno. — Naj vstane, da mu preiščem žepa.

Viljem II. žaga in cepi v Doornu drva

Kako živi in kaj dela bivši nemški cesar v izgnanstvu na Holandskem, kjer je skoraj že 20 let

Na kraju Doorna, snažnega mesteca s 3.000 prebivalci na meji Holandske, stoji v obsebnem parku grad, zidan iz opeke in neometan. Bele oknice se vidijo že od daleč. V tem gradu živi že blizu 20 let bivši nemški cesar Viljem II. s svojim dvorom. V Doorn je prispelo zadnje dni mnogo njegovih sorodnikov ter oficijelni in nepoficijelni gostje. V njihovem krogu je Viljem II. proslavil svojo 80. letnico. Park, obsegajoč dva in pol hektara, je ograjen z visoko žično ograjo, ki ima na vrhu ostre bodice. Bršljin se vije po ograji, gost tako, da nepoklicano oko ne more pogledati v park. Kljub temu so pa postavili pred ograjo še debel zid, da bi imel bivši cesar tudi v izgnanstvu svoj svet, strogo ločen od ostalega, zaprt in nedostopen. Okolico strazi detektiv.

Kdor hoče v grad, mora prostiti za avdijenco, tako kakor je bilo nekoč v Potsdamu. In prav tako mora tudi čakati, da ga pokliče Viljemov dvorni maršal. Ko dobi gost povabilo dvornega maršala, se izkaže z njim ob določeni uri v tajništvo. V novi veliki hiši pri vratih grajskega parka. V gornjem nadstropju te hiše stanujejo od Viljemove pozne poroke njegovi pastorki in pastorki, princ in princesa Schönach-Charolat.

Dvor v Doornu

Gost dobi v uradu dvornega maršala pouk glede dvorne etikete, kako mora stopiti pred bivega cesarja in prikloniti se mu, kako mora gledati v njegovo »jasno obličje« in kako govoriti z njim. Doorn se sicer ne more primerjati s Potsdamom, vendar je pa cesarski dvor in kar se tiče sijaja in etikete ne zaostaja mnogo za bivšim sedežem zadnjega nemškega cesarja. Poučenega gosta odvede potem dvorni tajnik najprej v grad v ozadju, nekaj sto metrov od dvornega maršala na koncu širokega drevoreda. Preden se je dvor našli v njem, je bil ves grad preurejen po osebnem Viljemovem okusu. Viljem II. je imel vedno rad arhitekturo in sam je delal načrte za preureditev. Na teh načrtih je delala potem nad 3 mesece množica zidarjev, tesarjev, monterjev, tapetnikov in vrtnarjev. Tudi park je dal Viljem II. preurediti po svojem okusu.

Kdo bi v del zdaj v podeželskem plemiču, čeprav izredno elegantnem, bivega vladarja na najstrožjem evropskem dvoru, vladarja, ki je vzbujal občudovanje in presenečenje, večkrat pa tudi grozo vse Evrope s svojimi izjavami? Viljem se vozi na izprehod vsak dan dokaj zgodaj in vedno v civilu. Leta so minila in zarezala svoje sledove v vso pojavno nekoč tako strunnega cesarja. Tudi sloveči brki so postali mehki, da mu ne štrle več tako kvišku kakor nekoč. Na svojem dvoru Viljem II. še vedno oblači uniforme, ki mu pa seveda ne pristajajo in tudi ne vzbujajo takega spoštovanja kakor nekoč. Zdjaj so samo dekoracija, kakor stroga etika njegove okolice.

Življenje bivšega cesarja

Bivši nemški cesar je za svoja leta izredno čil in krepak. S strogo dijetlo si je v izgnanstvu ohranil telesno svežost, glede na njegovo visoko starost, vredno vsega občudovanja. Lase, brke in bradico ima bele kakor mleko, upognjen je pa samo za spoznanje. Sam daje mnogo na to, da je glavna postava dvora. Stroge etikete se drži samo njegova okolica, ki dosledno študira njegovo soprogno Hermino Vaše Veličanstvo, čeprav nikoli ni bila cesarica in je ostala tudi po poroki strogo vzeto samo princesa. Viljemovo delo je stroga razporeditev časa čez dan.

Viljem II. vstane ob 7. zjutraj in gre na svoj jutranji izprehod na vrt ob vsakem

vremenu. Pred zajtrkom pozove vse člane dvora na kratko molitev. Po zajtrku sta posvečeni dve uri telesnemu delu zunaj. Levo od gradu pod drevesi je velika skladišnica drv in tja hodi delati bivši cesar. Človek bi ne verjel, da žaga in cepi Viljem II. drva kakor kak hlapec. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko jih je v 20 letih svojega bivanja na Holandskem našel in nacepil. Najbrž bi jih bila lepa skladišnica. Toda to je opravilo samo za čas, ko ni mogel delati na vrtu, torej nekakšno zaslanje. Viljem II. je postal v svojem izgnanstvu navdušen vrtnar in vrtnarski arhitekt. Vedno v parku kaj preurejuje in ustvarja. Če je bila nekoč njegov ponos nemška armada in mornarica, je zdaj ponos na svoj vrt, poln krasnih rož, posebno tulipanov, ki jih hodi gledat v solni gostje od blizu in daleč. V enem kotu vrta je prikazan cel gozdček jask vseh vrst, ki so mu jih poslali njegovi častilci v dar ali pa jih je naročil sam.

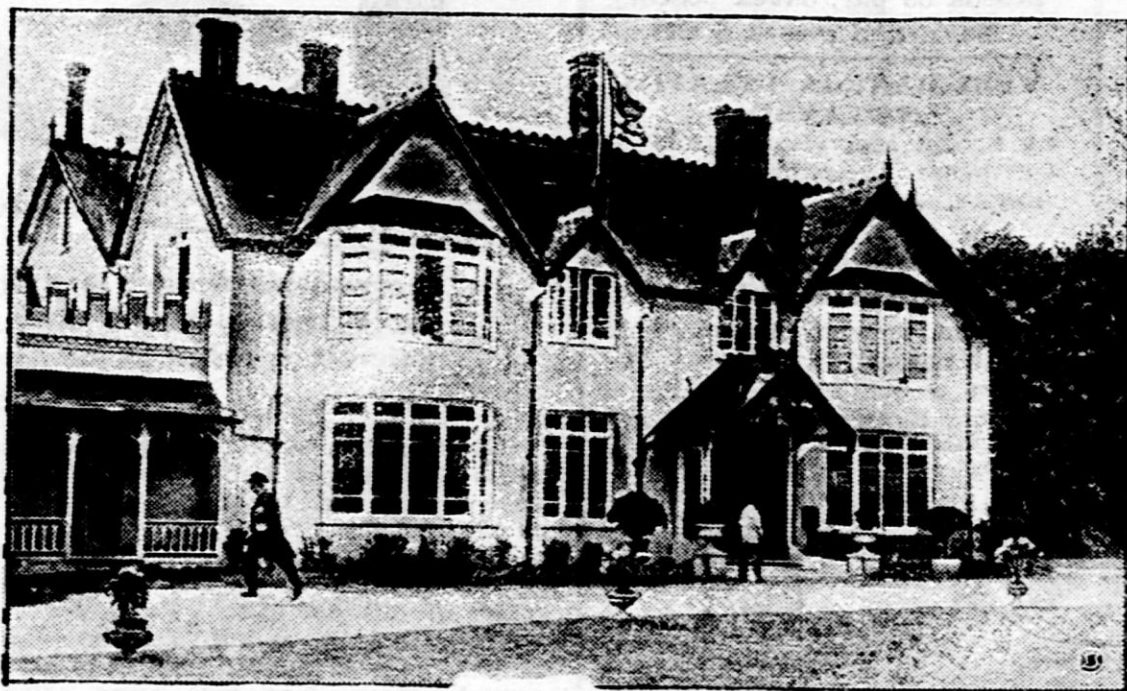
Včasih gre Viljem II. »na delo« tudi k svojemu bivšemu gostitelju grofu Benticku v grad Amerongen, oddaljen 10 km od Doorna. Tam je preživel prvih 17 mesecev svojega izgnanstva na Holandskem. Takrat je žagal in cepil vsa drva, kar so jih rabili v gradu. Še zdaj rad prme na grajskem dvorišču za žago in sekuro, da se hlapec kar čudijo. Šele kadar čuti, da se telesno dovolj delal, se vrne v grad in čita

udobno, zbere okrog sebe rodbinske člane ali goste, ki ga hočejo poslušati in jame glasno čitati. Izreki iz novin, ki so se mu zdele vesti v njih med jutranjim čitanjem zanimive, izreki iz revij, nemških, francoskih in angleških, to so stvari, ki jih povsem obvlada. Končno pa pride še nekaj iz knjige poldrugo uro ali pa dve uri, najraje zgodovinske romane, ki predstavljajo njegove junake z glasom kot igralec. Navdušenje za igralsko umetnost mu je ostalo še iz velikih dni, ko je bil ugledna zgodovinska postava.

Viljemovi brki

Niti veliki dar govora, niti kratka roka, niti junaška drža telesa ni bila sprejeta v svetu kot najpomembnejši znak cesarja Viljema II. Kar je pomenil za tipizacijo Napoleona njegov klobuk ali za satirčno Bismarckovo pojavo trje lasje na plešasti glavi, to so bili Viljemovi kvišku štrleči brki. »Es ist erreicht«, tako je bila nazvana ta brivka novotarija in tako je odgovarjala v ljemovalski domišljavosti. To geslo je ostalo nerazdruženo z njegovo osebo.

In vendar je treba reči: na ljubo povedati, da ti slavni kvišku stoječi brki niso bili Viljemov izum in da tudi kritika o njih ne izvirja iz njegovih ust. To je bilo že vse znano davno prej, preden se je Viljem odločil nositi tako lepo zav hane brke.

Cesarski grad v Doornu, kjer preživlja Viljem II. jesen svojega življenja

jutranje liste. Po traja do obeda. Bivši cesar je zelo madi. Za obed in večerjo ima samo po dve jedi, ki pa morata biti zelo skrbno pripravljene. Na dan popije največ dve do tri čaše črnega vina. Na obedu pri njem je navadno nekaj gostov, kar daje obedu ceremonijelni značaj. Med obedom se govori o tem in onem. Viljem nikoli ni rad obravnaval pri jedi težkih problemov. Strogo se drži načela da noče govoriti o političnih dogodkih nikoli ne govori o dogodkih v Nemčiji, razen s člani svoje rodbine v najožnjem krogu.

Od obeda odidejo najprej dame, potem šele se pripravijo k odhodu gospodje. Viljem seže vsakemu v roko, potem pa odide v knjižnico, kjer se servirajo kava in cigarete. Tam stopi navadno k oknu in govori zroč na vrt.

Viljem piše spomine

Po vsakem obedu leže za kratek čas k počitku in pripraveča vsem, naj ga posnemajo. Gosti odidejo v svoje sobe. Te niso v gradu samem, temveč v poslopjih v ozadju parka, zgrajenih tam, kjer so stale nekoč stajale. Potem se pojavi šele pri večerji. Gostom servirajo čaj v njihovih sobah. Viljem piše čaj samo v rodbinskem krogu s svojo soprogno in sorodniki. Od čaja do večerje ostane v svojem študijskem kabinetu v grajskem stolpu, kjer ga ne sme nihče motiti. Tam odloča v zadevah članov Hohenzollernske rodbine, ki jim je ostal avtoritativni poglavar ali pa piše spomine o odnosu študra arheologiji. Ta je namreč tudi njegov konjiček. Baj je Viljem II. na polju arheologije prava kapaciteta, samo da zdaj ne prihaja več v posest avtoriteta božje milosti na katero je nekoč naslanjal svoje teorije. Enkrat v letu navadno jeseni povabi več uglednih arheologov in ti ostanejo teden dni njegovi gostje. Med njimi se počuti zelo dobro.

Večerja Viljem ob osmih. K večerji pa pride navadno četrty ure prej in stoji pred ogromnim zemljevidom, na katerem študira vojni položaj na Kitajskem in v Spaniji. Izpremembe na Kitajskem označi vsak dan s pestrimi uclikami. Pred zemljevidom stoji, gleda, k-ma z glavno, ne reče pa nobene besede, nobenega komentarja ne izgovore njegova usta.

Po večerji gre zopet v knjižnico sede

Za oboje gre zaslugi berlinskemu brivskemu mojstru Françoisu Habyju. Mož sicer ni bil Berlinčan, temveč je prišel v Berlin iz Gdansk, ko mu je bilo 14 let. V berlinske razmere in duh se je kmalu zvil. Leta 1889 je bil odprl svojo delavnico in potem je hitro napredoval. Bil je tako rekoč prvi moderni brivec in lasničar v Berlinu. Njemu so se morali moški zahvaliti za nekoč tako slovečo povezo, brez katere lepo zavihani in kvišku štrleči brki niso bili mogoči. Ta poveza se seveda ni rodla kar čez noč v svoj končni popolnosti, toda François Haby jo je popravil in izpopolnjeval, dokler se mu ni zdelo, da je brezhibna in tedaj je dejal: »Es ist erreicht«.

Uspeh je bil nepričakovan. Kvišku štrleči brki so tako odgovarjali vojaškemu okusu Berlinčanov, da so v eni sezoni odvladali vse mesto. Haby je komaj sproti učil nove pomočnike in kmalu je postala njegova delavnica vodilni brivski salon Berlina. Haby se pa ni ustavljal pri tem, konce zavahanih brkov je bil zlatiti, da so bili berlinski gizdalini še bolj navdušeni. Začel je izdelovati tudi razne parfume in kreme. Sam je o tem da bi prodira ta moda do samega cesarja. Dosegel je tudi to in sicer potom cesarjevega pobočnika majorja von Hülsema. Prvotno se je Viljem II. norčeval iz kvišku štrlečih brkov končno jih je pa jel še sam nositi. Haby je pozneje spremljal Viljema na vseh potovanjih in tudi na begu na Holandko. Zdjaj je seveda mož pozabljen še bolj kakor so njegovi brki.

Lažji od aluminija

Aluminij spada med tako zvane lahke kovine. Njegova specifična teža je 2,7. Aluminij je torej le malo več kakor dva in polkrat težji od vode. Ker je tako lahek, se uporablja v mnogih strokah čeprav je prišel v praktično rabo šele pred 50 leti. Zastne čase dobiva aluminij nevtrnega tekmeca v kovinski zlitini magnevinu, ki je lažji od aluminija. Ta ni niti dvakrat tako težak kakor voda, ker mu je specifična teža samo 1,8. Magnevin se rabi zlasti v nemški industriji. Nemčija je prav za prav dežla, kjer so magnevin od krili in kjer ga izdelujejo.

Izohodše za njegovo proizvodnjo je karnalit, ki ga je v solnih ležiščih mnogo.

Is karnalita se pridobiva najprej magnezij, ki ga potem spajajo z aluminijem, cinkom in drugimi kovinami. Magnevin se rabi zlasti za izdelovanje strojev za tiskarne, papirnice, tekstilne in tobačne tovarne, za optične aparate itd. Največji pomen pa pripisujejo magnevinu za »stalno« in avtomobilizem, ker je dovolj trden in pri tem štirikrat lažji od jekla. Mnogi mislijo, da utegne postati magnevin kovina bodočnosti.

Milijonar in rudarjeva hči

18 letna Phyllis Brittonova bi se bila morala civilno poročiti s svojim 20 letnim ženinom A. F. Powellom v Tredegaru v južnem Walesu. Dan pred poroko je pa nevesela izgnila. Pozneje so jo našli v Epsomu v domu indijske bogataša Nussli Whaddia. Indijski bogataš, 62 let star, se je bil mudil tečaj v Kalkuti in baje je bil že na poti v Evropo.

Phyllis, hči poštenega rudarja, je bila pred letom dni zaposlena v domu indijskega veletrgovca s tekstilnim blagom Nussli Whaddia. Razvila se je bila v pravo lepoticco. Priletni bogataš ji je kupoval

obleke, nakit in vse, kar si je zaželela. Sprejemala je bogata carila, ker njen zarodeneč temu ni nasprotoval. V enem letu je dekletu trikrat pisemno razdril zaročilo. Čim se je pa sečela s svojim zaročencem v času ko je bil indijski bogataš na trgovskem potovanju, je ostalo vse pri s.s.arem in znova sta določila dan poroke. Tako se je zgodilo tudi zdaj, ko je bil bogataš zopet na potovanju v Indiji. Dekle je izročilo svojemu zarodencu brizjavko iz Indije: »Dobro premislite, kaj delate. Odložite poročni obred. Ne pozabite, da sem maso vaš. Nikdar me ne pahnite v nesrečo.«

In nekega dne je dobilo lepo dekletko pismo, v njem pa ček na 10.000 angleskih funtov za njenega ženina. Powell je vzel ček, ga raztrgal na drobne koščke in vrge v reko. In prav ta viška gesta je dekletu silno ugajala. Zadnji dan pred svatbo je pa dekletu izgnilo s svojo komarico. Angleški listi so o tem poročali in pričel se je lcv za dekletom. Čez nekaj dni se je pa oglasil pravni zastopnik indijskega bogataša in sporočil javnosti da je lepo dekletko s svojo komarico na domu njegovega klienta v Epsomu.

Junaški branilec utrdb Vaux umrl

8000 težkih nemških granat je padlo vsak dan na to verdunsko utrdbu, toda polkovnik Raynal se ni vdal

Slava in trpljenje nedavno umrlega francoskega polkovnika Raynala sta se pričeli v prvih junjskih dneh leta 1916 pred Verdunom v utrdbi Vaux, na eni izmed prednjih francoskih pozicij. Nemci so bili obkolili francosko utrdbu od severa, vzhoda in juga. 8.000 težkih nemških granat je padlo vsak dan na utrdbu Vaux, toda polkovnik Raynal in njegovih 150 mož se ni nikamor ganilo. Stražito nemško bombardiranje ni moglo pregnati francoskih junakov iz utrdb.

2. junija je poslal polkovnik Raynal iz utrdb zadnjega poštnega globa s kratkim obvestilom: »Borili se bomo do konca. Toda hrane in vode nam že primanjkuje.« Od tistega trenutka ni prejel francosko poveljstvo o utrdbi Vaux nobene pisemne vesti več. Francoska armada je dobivala poročila o nadaljnjih naskokih samo s svetlobnimi dokaj nejasnimi signali. Naslednjega dne posadka utrdb ni več imela vido. »Poslajte nam vode,« — je signalizirala utrdba večkrat na dan. 5. junija se je Nemcem končno posrečilo zasedi zgornji del utrdb po strahovitih napadu s stрупnimi plini in metaici plemenov. Toda Raynal se je s svojimi vojaki zavarikal pod in drži utrdbu. Nemci so potem poskušali metati v zavarikalirano utrdbu granate, toda Raynal in pe-

ščica njegovih vojakov je odgovorila s silnim ognjem in ni se hotela unakniti. 6. junija je prestregla francoska armada zadnje Raynalovo optično obvestilo: »Končano je! Častniki in možstvo so izpolnili svojo dolžnost. Živela Francija!« Navzdle temu se pa Raynal tistega dne še ni hotel udati, ker je jo zadnjega trenutka upal, da mu bo vrhovno poveljstvo poslalo pomoč. 7. junija se je pa »moral pred nevarnostjo strupenih plinov ukloniti. Zavarikalirani vhod v utrdbu se je zjutraj odprl in četa ujetih Francozov je prišla iz utrdb. Nemci so zagledali najprej nosilnice s težko ranjenimi francoskimi vojaki. Od peščice junakov je bilo ostalo komaj dovolj mož, da so mogli odnesti ranjen tovarila.

Nemški vojaki, stoječi v dveh vrstah in strmeči nad tako neznanim številom junaških branilcev, so izkrali vojaško čast izmučenim in izčrpanim Francozom. Nemski divizijski general je prijazno sprejel francoske ujetnike, izrazil polkovniku Raynalu svoje občudovanje in mu obenem sporočil, da ga je general Joffre odlikoval s poveljniškim križcem Častne legije. Pozneje je prišel tudi nemški prestolonaslednik izraziti Raynalu svoje občudovanje in osebnost mu je vrnil častniško sabljico.

Malenkosti, za katere se zanima ves svet

451 klobukov Napoleona Bonaparta — Chamberlainovi dežniki v muzejih — Prva Hitlerjeva rjava srajca

Na svetu so malenkosti, ki zanimajo ves svet, zlasti pa zbiralce drobnih zanimivosti, in muzeje. Tako se je neki ameriški novinar potrudil in preštel vse klobuke Napoleona Bonaparta, shranjene kot dragocene spomin v raznih muzejih. Sam se je čudil, koliko jih je naštel v muzejih je namreč shranjenih 451 Napoleonovih klobukov. Napoleon seveda nikoli ni imel toliko klobukov in najmanj 400 tistih, ki jih hranijo v muzejih, svoj živ dan ni videl. To pa strastni h zbiralce ne moti. Iščejo in kupujejo posepejno na uho, da so Napoleonovi, iz zasebne zbirke nekega plemiča, ki je bil. Najbrž se bo tako razmnožil nekoč tudi popularni Chamberlainov dežnik.

Ker smo že pri tem dežniku, bo marsikoga zanimalo, koliko tehta. Ali veste to? Gotovo ne. T je pa točno znano, kajti Angleži se zanimajo tudi za najmanjše podrobnosti. Sloveči Chamberlainov dežnik tehta 750 gramov. Izdelan je bil v tovarni Thomas Briog & sinovi Chamberlaina ga je kupil za 75 šilingov 6 pence. Čani so mu hoteli dati zanj stokrat toliko, pa ga ni hotel. Čati Chamberlain tako cenijo svoj dežnik da ga ni hotel niti posoditi za razstavo italijanskih dežnikov, čeprav so mu obljubili, da ga bodo primerno zavarovali in na razstavi tudi dobro za-

Kolko velja že zdaj za zgodovinsko znamenitost Chamberlainov dežnik? Tako je nekaj posebnega prva Hitlerjeva rjava srajca. Kancelar jo ima že od leta 1923, iz časov prvega poskušenege puča in še zdaj jo obleče vsako leto enkrat ob sveranih prilikah. Ta srajca ima ovratnik številka 40.

Zgodovinska so tudi mnoga pokrivala. Tako ima Stalin že od leta 1920 čepico s ščitom, ki jo še zdaj večkrat nosi in ki mu jo je podaril na poljski fronti neki vojak Čepica še vedno nosi monogram svojega prvotnega lastnika. Tudi Mussolini ima še vedno čepico iz starih časov. Isto velja in za Roosevelta, ki sicer pogosto ne njava klobuke. Roosevelt se tudi drži starih običajev. Pred mnogimi leti si je dal popraviti naočnike v New Jersey in še zdaj, čeprav je prezident in živi v Washingtonu pošilja naočnike vedno v New Jersey, kjer mu jih popravila skromen optik.

Tudi mnogih drugih državnikov si ne moremo misliti brez slovečih malenkosti. Tako je Laval znan po svoji beli kravati, bivši francoski minister Tardieu po svojem ustniku, Herriot po svoji pipi. Častno n esto bosta zavzemala v muzejih tudi Baldwinova pipa, ki jo je kupil v isti trgovini kakor Chamberlain dežnik, in palica vojvode Windsorskega Leon Blum je znan po svojem tipičnem širokem klobuku, ki mu ga je podaril njegov učitelj Jaures. Blum je ta klobuk že večkrat izgubil, pa so ga vedno našli in mu ga vrnili.

ZARADI TREH BESED

— Poročil bi se bil z njo, pa ji je ušlo iz ust nekaj besed, ki so mahoma izpremenile moj sklep.

— Kakšne pa so bile te besede?

— Rekla je da me ne mara.

SKOTSKA

Mc Pherson gre s svojim depletom v kldno. Dekle mu da denar, rekoč: — Tu imaš dve penici od mene.

Pherson se nasmeje in pripomni: — Ah, Jenny, to je pa res lepo od tebe, da si mi dala denar pred predstavo. Ne rad tudi vidim, če dama sama kupuje vstopnico.

Mihail Lovov:

Izlet z avtom

Živim v Moskvi, v Tverski ulici, v občinski hiši. Toda zagotavljam vas, da niti jaz, niti Tverska ulica, niti občinska hiša ne igramo v tej zgodbi glavne vloge. Omenil sem to samo zato, ker je moj sosed v občinski hiši zaslužni umetnik republike, neki Jarcev. V Sokolnikih pa stanuje njegov prijatelj, uradnik velike tovarne, neki inženir Ščedrinski. In njemu je dala tovarna za osebo uporabo lahek avto M-1, seveda samo za vožnje v službi tovarne. Jarcev in Ščedrinski se poznata že davno. Igralec da inženirja pogosto brezplačne gledališke vstopnice. Inženir pa seveda noče tega zastonj. In tako stopi vedno ob koncu predstave k ograji, kjer zakliče skupaj s svojo ženo: Jarcev! Jarcev!

Nekoč je nastal iz tega celo nesporazum. Jarcev je bil zbolel in nadomestoval ga je drug igralec. Zakonca Ščedrinski tega nista vedela. Dolgo sta stala pri ograji, navdušeno ploskala in klicala v zabavo občinstva: Jarcev, Jarcev! Toda to sem omenil samo tako mimogrede. Gre za nekaj drugega. Hočem vam pripovedovati, kako prijetno je nedavno preživel nedeljo Peter Jegorič

Jarcev s svojo ženo Zinaido Mihajlovno.

Bilo je lepo solnčno vreme. Inženir iz Sokolnikov je telefoniral že zgodaj zjutraj Jarcevim.

— Sta doma? — je vprašal Petra Jegoriča.

— Da, sva, — je priznal Peter Jegorič.

— Kaj pa nameravata danes početi?

— Še ne veva.

— Ali bi se ne hotela odpeljati z avtom na izprehod?

— Hvala lepa, Ivan Kuzmič... Kaj pa vi?

— Nič ne skrbite. Jaz danes voza ne potrebujem. Kar vzemite ga za dve ali tri ure. In kar se tiče bencina, ga imam dovolj. Ni ga vam treba štetiti.

— Hvala lepa, poslužila se bova vaše laskave ponudbe, Ivan Kuzmič. Aha, da ne pozabim, čez tri dni bo pri nas premiera. Ne pozabite torej... Prosim, prosim, saj ni vredno, da bi govorila o tem. Taka malenkost...

Ni še minilo pol ure, ko je avto že stal pred hišo. Zakonca Jarceva sta bila zelo počaščena, ko je jima sofer odprl vrata avtomobila, ju spoštljivo naprosil, naj vstopita in pripomnil:

— Ivan Kuzmič vas lepo pozdravlja.

— Kako se počuti Nina Jakovljevi-

na? — je vprašala Zinaida Mihajlovna soferja.

Nina Jakovljeva je žena inženirja Ščedrinskega.

— Hvala, — je odgovoril sofer. — Včeraj sem jo vozil k šivilji... Kam se pa odpeljemo?

Najprej so se odpeljali v moskovski trgovski dom nakupovat. Peter Jegorič je potreboval nogavice. Zinaida Mihajlova pa svilo za plašč.

Ne da bi se žurila, sta obhodila vsa nadstropja trgovskega doma in si skrbno ogledala vse blago.

— Petja — je dejala žena, — skoraj celo uro sva že tu. To se ne spodobi. Saj naju čaka sofer...

— Neumnosti! To vendar ni taksi. To je zastoj in tovarne to ne bo uničilo.

Potem sta Jarceva sklenila odpeljati se k svojim znancom Holodnikovim.

Ko sta prišla k njim na dom, je dejala Zinaida Mihajlovna brezbržno svojemu možu:

— Ali si naročil soferju, naj počaka?

— Seveda sem mu. Je odgovoril Peter Jegorič. — Pred hišo bo počakal.

Holodnikovca žena je ošinila človeka z morilnim pogledom. — Le poglej, klovek božji, kako žive drugi. Ne tako kakor mi...

Pili so čaj. Poslušali so gramofon. Po-

litizirali so. Čez dobre pol ure je pa zašepetala Zinaida Mihajlovna Petru Jegoriču:

— Ali bi že ne kazalo posloviti se? Avto čaka...

— Beži no! To ni taksi...

Od Holodnikovih sta se odpeljala v Tretjakovsko galerijo. Potem se je Zinaida Mihajlovna spomnila, da že dolgo ni bila na grobu svoje matere. Odpeljala sta se še na pokopališče. Tam se je Zinaida Mihajlovna razžalostila. Da bi jo potolažil in razvedril, je predlagal Peter Jegorič, da bi se odpeljala še v muzej Odpeljala sta se in si ga ogledala.

— No, zdaj bo že dovolj. Odpeljiva se domov. Danes sva imela pa res krasno nedeljo, kajne, Zinočka?

— Čudovito! Hvala Ivanu Kuzmiču. Ne pozabi na tisto premiero...

Domov sta se pripeljala takole ob sedmih, ko se je že mračilo.

Izstopila sta in se pristrčno poslovila od soferja:

— Pozdravite lepo Ivana Kuzmiča!

— In Nina Jakovljevo tudi.

Sofer se je prijazno nasmešnil in odgovoril:

— Pozdrave že rad izročim, samo povedati mi morate, kdo sta ta Ivan Kuzmič in Nina Jakovljeva... Sicer se mi

pa že mudi. Plačajte prosim sto rubljev in sedemdeset kopejk.

— Kako to, sto rubljev in sedemdeset kopejk? Kaj se vam meša?

— Kaj bi se mi mešalo? Samo svoj denar hočem in nič več. Izvolite se prepričati.

Šele tedaj sta presenečena Jarceva opazila, da sta se vozila s taksijem.

— Od kod se je pa vzel taksi? — je kričal Peter Jegorič. — Zakaj taksi? Saj sva vendar sedla v avto Ivana Kuzmiča.

— Kje sta sedla v avto tega Kuzmiča?

— Pred najinim domom!

— V moj voz sta pa sedla blizu trgovskega doma na Petrovki, — je odgovoril sofer. — Prišla sta iz trgovine in vstopila. V tem je ta pomota.

— Zakaj nama niste povedali, da ste taksi? To je sleparija! Norčujete se iz naju! Zakaj ste naju vozili ves dan po Moskvi? Bože moj, celo na pokopališče k mami!... A zdaj naj plačam za taksi? Ne rad se vozim z taksijem.

Sofer se je smehljaj.

— Kaj morem za to, da ste zamenjali avtomobila. To se mi je zgodilo že drugič. No, nič ne de. Sto rubljev in sedemdeset kopejk. Prosim vas, nikar me ne zadržujte. Nisem še obedoval.